

Hållbarhetsredovisning 2022

TANUMS
KOMMUN

Innehåll

Hållbarhetsredovisning 2022	3
Sammanfattning	4
Bakgrundsindikator	8
Mål 1: Ingen fattigdom	9
Mål 2: Ingen hunger	10
Mål 3: God hälsa och välbefinnande	12
Mål 4: God utbildning för alla	14
Mål 5: Jämställdhet	15
Mål 6: Rent vatten och sanitet för alla	16
Mål 7: Hållbar energi för alla	17
Mål 8: Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt	18
Mål 9: Hållbar industri, innovationer och infrastruktur	19
Mål 10: Minskad ojämlikhet	20
Mål 11: Hållbara städer och samhällen	21
Mål 12: Hållbar konsumtion och produktion	22
Mål 13: Bekämpa klimatförändringarna	24
Mål 14: Hav och marina resurser	26
Mål 15: Ekosystem och biologisk mångfald	27
Mål 16: Fredliga och inkluderande samhällen	28
Mål 17: Genomförande och partnerskap	29
Referenser	30

Hållbarhetsredovisning 2022

Sedan 2020 tar Tanums kommun fram en årlig hållbarhetsredovisning. Syftet med hållbarhetsredovisningen är att visa hur Tanums kommun arbetar för ett mer hållbart samhälle samt att lyfta fram exempel på positiva utvecklingsarbeten inom kommunen.

De 17 globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030 antogs av FN:s medlemsländer år 2015 för att styra utvecklingen mot en hållbar värld till år 2030. Målen utgör ett globalt ramverk som visar inriktningen för hållbarhetsarbetet på alla nivåer i samhället. För att nå målen i Agenda 2030 behövs förståelse för hur de lokala förutsättningarna påverkas av det globala sammanhanget och att lokalt agerande får globala konsekvenser.

Agenda 2030 syftar till att utrota fattigdom och hunger, förverkliga de mänskliga rättigheterna för alla, uppnå jämställdhet och säkerställa ett varaktigt skydd för planeten och dess naturresurser. De globala målen balanserar de tre dimensionerna av hållbar utveckling: den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga. Agenda 2030 är den första gemensamma agendan som ger sociala, ekonomiska och miljömässiga aspekter samma tyngd och som gäller för alla länder i hela världen.

Tanums kommun följer Brundtlandskommissionens definition av hållbar utveckling:

”En hållbar utveckling är en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov”.

I kommunens Översiktsplan 2030 finns ett övergripande mål om Tanums identitet och framtid som lyder:

”Tanum är en kommun som kännetecknas av småskalighet, entreprenörskap, kultur och närhet till natur och vatten. Med förankring i historien, som återspeglas i hållristningar och kulturmiljöer, ska hela kommunen utvecklas på ett sätt som är långsiktigt hållbart och som stärker Tanums identitet med livskraftiga samhällen och en levande landsbygd.”

Hållbarhetsredovisningen presenterar indikatorer som följer upp de 17 globala målen. Redovisningen kan användas som ett beslutsunderlag för politiker och tjänstepersoner och kan läsas för att få en inblick i kommunens verksamheter. Hållbarhetsredovisningen är framtagen av folkhälsostateg och miljöstrateg tillsammans med en arbetsgrupp bestående av representanter från förvaltningarna och de kommunala bolagen.

Agenda 2030-mål	Politisk inriktning för Tanums kommun	Strategiska dokument	Motivering
Mål 1: Ingen fattigdom	Andelen vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd ska bli lägre över tid.	Omsorgsnämndens folkhälsomål.	Den som bor och/eller vistas i kommunen ska kunna leva ett tryggt, samhällsintegrerat och självständigt liv.
Mål 2: Ingen hunger	Övervikt och fetma hos invånare ska minska över tid. Kommunens måltidsverksamhet ska inspirera till sunda matvanor på ett lustfyllt sätt där smak, kvalitet och trevlig måltidsmiljö är viktiga komponenter.	Folkhälsoplan 2022. Verksamhetsmål kostenheten Folkhälsoplan 2022.	Övervikt och fetma innebär en ökad risk att drabbas av ohälsa och är en av de främsta orsakerna till sjukdomsbörda och förtida död i Sverige. Att servera god mat och erbjuda trevliga måltider är ett bra sätt att förebygga undernäring och att främja hälsa i vård och omsorg.
Mål 3: Hälsa och välbefinnande	Att skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen. Förskrivning av antal antibiotikarecept per 1000 invånare ska minska över tid.	Folkhälsoplan 2022. Folkhälsoplan 2022.	Jämlikhet i hälsa är en förutsättning för att uppnå ett socialt hållbart samhälle. Antibiotikaresistens är ett allvarligt och växande folkhälsoproblem.
Mål 4: God utbildning för alla	Alla elever ska bli behöriga till nästa nivå.	Verksamhetsmål barn och utbildning.	Fullföljda studier ökar möjligheterna till arbete och egen försörjning efter genomförd skolgång.
Mål 5: Jämställdhet	Alla människor ska ha samma makt, rättigheter, möjligheter och skyldigheter oavsett kön. Tanums kommun har en personalpolitik som skapar mångfald och som respekterar människors lika värde och möjlighet att få vara olik utan att diskrimineras. Diskriminering ska motverkas och lika rättigheter och möjligheter oavsett kön ska främjas.	Handlingsplan för jämställdhetsintegrering 2020–2023. Mångfaldspolicy. Riktlinje, kränkande särbehandling, trakasserier och sexuella trakasserier.	Jämställdhet är en förutsättning för hållbar och fredlig utveckling. Tanums kommun arbetar för att förena förvärsarbete och föräldraskap. Kommunen som arbetsgivare ska följa diskrimineringslagen.
Mål 6: Rent vatten och sanitet	Tillgodose behovet av vatten- och avloppstjänster på ett sätt som bidrar till hållbar samhällsutveckling.	Klimat- och miljöstrategi 2020–2024. Verksamhetsmål vatten och avlopp .	Vatten är en av våra viktigaste naturtillgångar och vårt viktigaste livsmedel. Tillgång till rent vatten och sanitet ska finnas för alla.
Mål 7: Hållbar energi för alla	Lokalt producerad energi ska öka samt vara fossilfritt producerad. Energianvändning för el och uppvärmning ska minska över tid.	Klimat- och miljöstrategi 2020–2024.	Genom att följa upp hur vi konsumerar och producerar energi kan vi arbeta för en fossilfri energiförbrukning.

Agenda 2030-mål	Politisk inriktning för Tanums kommun	Strategiska dokument	Motivering
Mål 8: Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt	Sjukfrånvaron ska vara lägre än den genomsnittliga sjukfrånvaron för Sveriges kommuner.	Verksamhetsmål personal .	En låg sjukfrånvaro ger högre effektivitet och visar på en god arbetsmiljö och arbetsklimat på arbetsplatsen.
Mål 9: Hållbar industri, innovationer och infrastruktur	Kommunen ska förbättra företagsklimatet. Öka framkomligheten för gång- och cykeltrafikanter över tid.	Verksamhetsmål näringsliv. Klimat- och miljöstrategi 2020–2024.	Ett växande näringsliv och goda relationer med näringslivet har mycket hög prioritet i kommunen. Att gå och cykla är bra, både för miljön och den egna hälsan.
Mål 10: Minskad ojämlikhet	Andelen äldre som upplever att de har fått vara delaktiga i sin tillvaro ska öka.	Omsorgsnämndens folkhälsomål.	Jämlikhet bygger på allas lika rättigheter och att rätten till självbestämmande är en självklarhet för alla.
Mål 11: Hållbara städer och samhällen	I hela kommunen ska det finnas ett varierat utbud av boendetyper och upplåtelseformer som främjar helårsboende.	Klimat- och miljöstrategi 2020–2024. Översiktsplan 2030. Vision för Tanum.	Kommunen har bostadsförsörjningsplikt och ska se till att det finns möjligheter för människor i olika skeden av livet att få bostad.
Mål 12: Hållbar konsumtion och produktion	Andelen ekologiska livsmedel och inköp från lokala producenter ska öka över tid i kommunens verksamhet.	Klimat- och miljöstrategi 2020–2024.	Ekologiska livsmedel och inköp från lokala producenter innebär förbättrade förutsättningar att nå flera miljö kvalitetsmål.
Mål 13: Bekämpa klimatförändringarna	Utsläpp av växthusgaser ska minska över tid. Andelen fossilfria bilar i kommunens fordonsflotta ska öka.	Klimat- och miljöstrategi 2020–2024.	Att mäta och följa upp kommunens utsläpp av växthusgaser ger oss möjlighet att arbeta mot att minska utsläppen. Kommunens val av tjänstebilar påverkar utsläppsmängderna.
Mål 14: Hav och marina resurser	Havsmiljöerna ska ha en god miljöstatus.	Klimat- och miljöstrategi 2020–2024.	Övergödning är ett hot mot de marina miljöerna, kommunen kan påverka genom avloppsreningsverkens funktion och utsläpp.
Mål 15: Ekosystem och biologisk mångfald	Ekosystemet och den biologiska mångfalden ska skyddas och nyttjas hållbart över tid.	Klimat- och miljöstrategi 2020–2024.	Skyddad natur ger goda förutsättningar för biologisk mångfald.
Mål 16: Fredliga och inkluderande samhällen	Demokratins ska värnas, och tryggheten i samhället ska öka över tid.	I linje med samverkansavtal med polisen och medborgarlöften.	Kommuner sköter på demokratins grund de angelägenheter som berörs enligt kommunallagen.
Mål 17: Genomförande och globalt partnerskap	Tanums kommun ska verka för en långsiktigt hållbar utveckling i samhället genom att upphandla varor, tjänster och byggtreprenader som bidrar till en god livsmiljö och har en begränsad påverkan på klimatet och liten negativ miljöpåverkan.	Policy för inköp och upphandling.	Genom att genomföra medvetna upphandlingar kan kommunen bidra till hållbar utveckling.

Hållbar utveckling

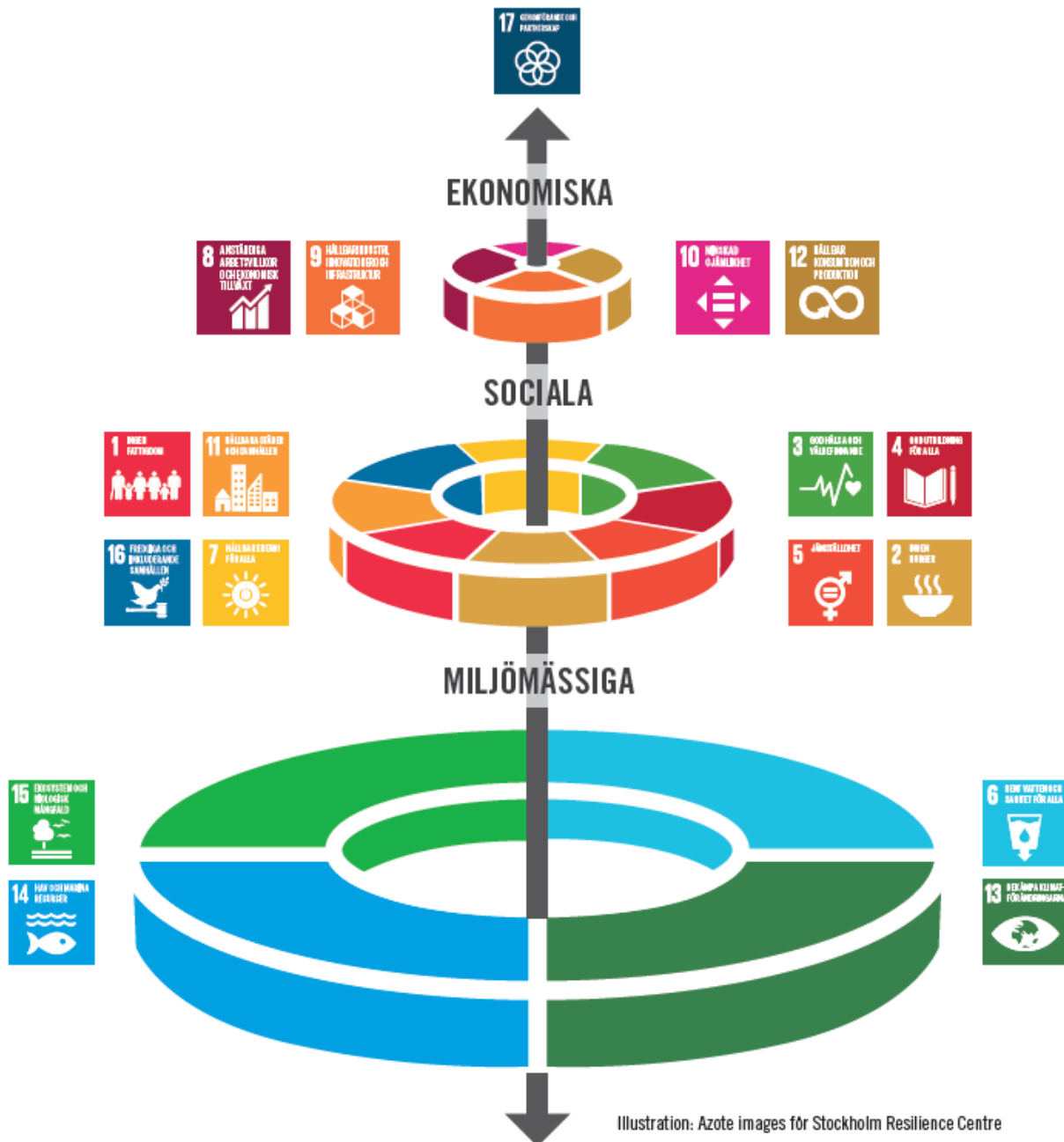
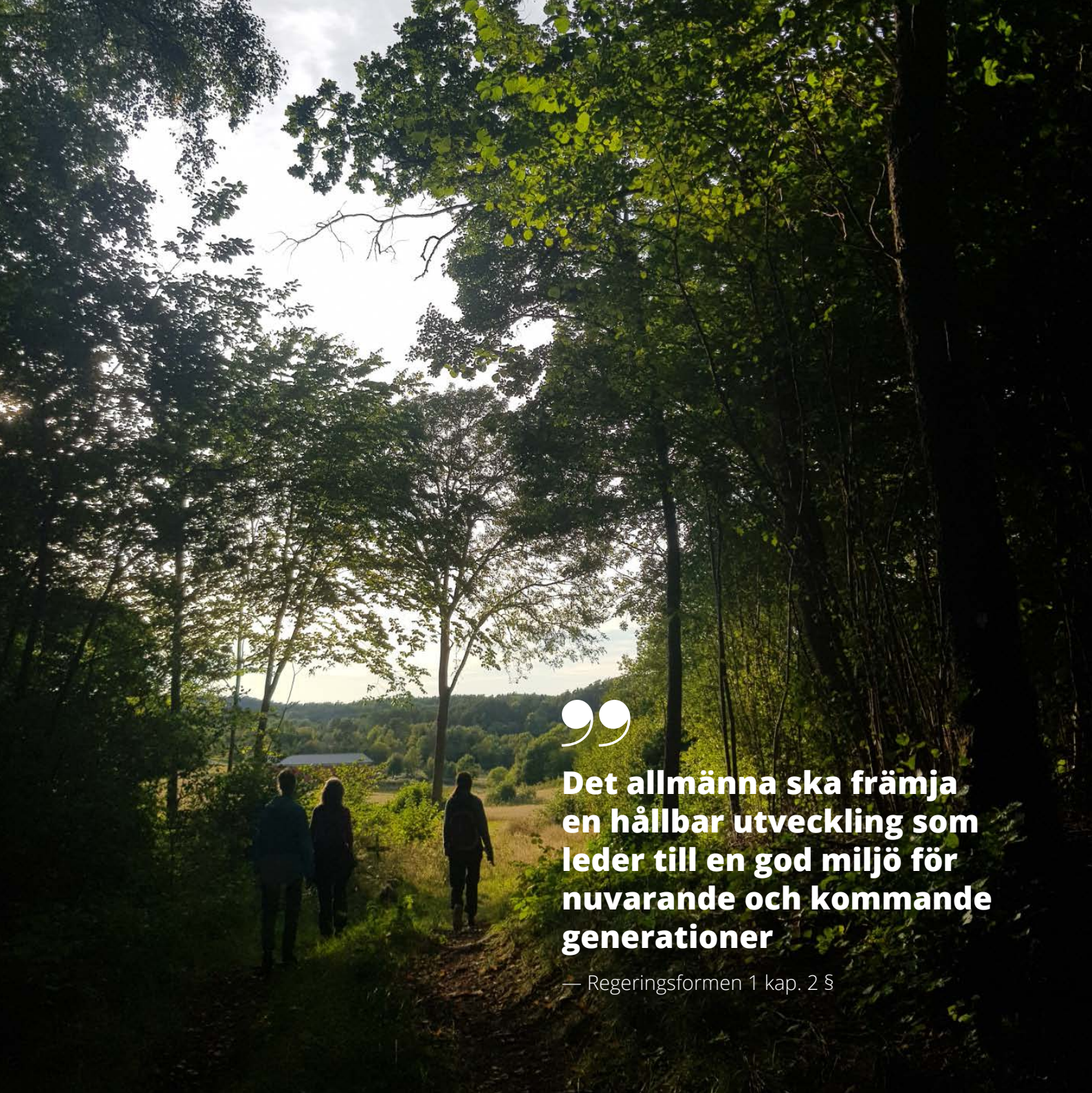

Illustration: Azote images för Stockholm Resilience Centre

Hållbar utveckling omfattar tre dimensioner, den miljömässiga, den sociala och den ekonomiska. Dessa genomsyrar målen för att skapa hållbar, inkluderande och rättvis utveckling för alla. På samma sätt som de tre dimensionerna är lika viktiga för att uppnå hållbar utveckling, är alla mål lika viktiga, odelbara och integrerade. Flera av målen är beroende och direkt kopplade till varandra, vilket innebär att framgång för ett av målen kan ge positiva effekter på andra mål. Agenda 2030 gäller för alla människor och länder, med principen att ingen människa ska lämnas utanför, vilket kräver gemensamt arbete för att nå målen.

Det allmänna ska främja en hållbar utveckling som leder till en god miljö för nuvarande och kommande generationer

— Regeringsformen 1 kap. 2 §

Bakgrundsindikator

Befolkningen ökade under föregående år med 48 personer och uppgick den 31 december 2022 till 13 013 personer. Inflyttningsnettot var +117 personer medan födelsenettot var negativt, något som det varit sedan 1993. Under 2022 föddes 112 personer. Den ålderskategori som ökade mest i kommunen var åldersgruppen 65 år och äldre.

Åldersfördelning 2022

0-19 år	20-64 år	65-79 år	80+ år
2 624	6 504	2 929	956
20,2 %	50 %	22,5%	7,3%

Källa: SCB.

MÅL 1: INGEN FATTIGDOM

Avskaffa all form av fattigdom överallt.

Mål 1 handlar om att minska antalet människor som lever i fattigdom. Fattigdom handlar om mer än bara inkomst. Det handlar även om brist på makt, inflytande, socialt skydd och säkerhet. Fram till år 2030 ska fler människor få samma möjligheter att leva sina liv i frihet och därmed få fler möjligheter.

Välståndet i Sverige har under 2000-talet generellt sett ökat om man utgår från hushållens ekonomiska situation. Coronapandemin 2020 försämrade konjunkturen i världen och under 2021 skedde en återhämtning i såväl världen som i Sverige. Under 2022 försämrades ekonomin återigen och Konjunkturinstitutet bedömer att den svenska ekonomin går in i en lågkonjunktur 2023.

I Sverige finns det en skillnad mellan olika grupper i befolkningen i ekonomisk standard. Ekonomisk standard mäter hushållens disponibla inkomst. De senaste åren har personer med gymnasial och eftergymnasial utbildning haft en större förbättring gällande ekonomisk standard jämfört med personer med förgymnasial utbildning. Hur den ekonomiska standarden påverkar människors hälsa syns i samhället på flera sätt. Exempelvis lever personer med en hög ekonomisk standard längre och är friskare än personer med låg ekonomisk standard. Mindre ekonomiska resurser ger sämre förutsättningar för hälsosamma levnadsvanor samt har en effekt på den sociala delaktigheten och möjligheten att påverka sitt liv. Låg ekonomisk standard innebär att hushållets disponibla inkomst är lägre än 60 procent av medianvärdet för riket.

Förutsättningar för en god och jämlik hälsa genomsyrar Tanums kommuns målsättning för det lokala folkhälsoarbetet. Det är även i linje med merparten av omsorgsnämndens folkhälsomål, där den enskilde som bor och/eller vistas i kommunen ska kunna leva ett tryggt, samhällsintegrerat och självständigt liv. Möjlighet till egenförsörjning och

god ekonomi är två viktiga komponenter i detta. Andelen invånare, barn inkluderat som någon gång under året har fått ekonomiskt bistånd har i Tanum minskat över tid. Ekonomiskt bistånd beviljas av socialtjänsten och ges till den som inte själv kan tillgodose sina behov eller få dem tillgodosedda på annat sätt.

Ser man i stället till vuxna som är i behov av ett långvarigt ekonomiskt bistånd har de ökat över tid. Med långvarigt ekonomiskt bistånd avses andelen av dem med ekonomiskt bistånd som har behov av bistånd 10–12 månader under året. Det är inte enbart i Tanums kommun som det långvariga biståndet ökat över tid, utan också nationellt syns en liknande utveckling.

Invånare som någon gång under året erhållit ekonomiskt bistånd, andel (%)

År	2022	2021	2020	2019	2018
Tanum	x	2,6	3,3	3,7	4,1
Riket	x	3,3	3,6	3,7	3,9

Källa: Kolada N31807

Vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%)

År	2022	2021	2020	2019	2018
Tanum	x	34,0	27,4	21,9	22,0
Riket	x	47,2	45,3	41,7	39,3

Källa: N31814.

De som bor och/eller vistas i Tanums kommun ska ges förutsättningar att kunna leva ett tryggt, samhällsintegrerat och självständigt liv.

MÅL 2: INGEN HUNGER

Avskaffa hunger, uppnå tryggad livsmedelsförsörjning och förbättrad nutrition sam främja ett hållbart jordbruk.

Mål 2 handlar om att ingen ska lida av hunger och att alla människor ska få bra och näringsrik mat året om. I Sverige är det inte hunger och undernäring som är den största utmaningen utan ohälsosamma matvanor och för lite motion som leder till övervikt och fetma.

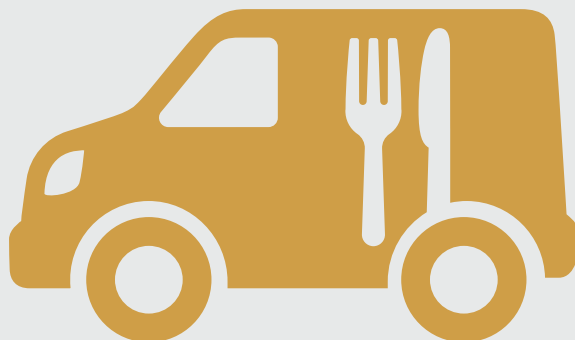
Svensk livsmedelsproduktion håller hög standard inom djurskydd och har EU:s lägsta antibiotikaanvändning. Samtidigt har Sverige den lägsta självförsörjningsgraden av livsmedel (omkring 50 %) inom EU, det vill säga ungefär hälften av de livsmedel vi konsumerar är importerade. Detta leder till en ökad sårbarhet i en tid av klimatförändringar och oro i världen. Vi behöver bättre ta vara på den mat vi producerar. Genom att skapa ett hållbart jordbruk kan vi trygga livsmedelsförsörjningen, så att fler människor får i sig den näring de behöver samtidigt som vi tar vara på jorden och de ekologiska systemen på ett bra sätt.

Tanums kommun arbetar med mål 2 på ett flertal sätt. Genom att arbeta för bättre vattenkvalitet, bevarande av viktiga jordbruksmarker, minskat matsvinn och hälsosam och näringsriktig kost inom skola, vård och omsorg och främjandet av fysisk aktivitet bidrar Tanum till att uppfylla målet i Sverige. Kommuner har som stor inköpare och konsument av livsmedel en nyckelroll för att nå en hållbar livsmedelsproduktion och främja ett starkt lokalt jordbruk. Tanums kommun har kontrollansvar för livsmedelshandlingen från produktion till distribution vilket innebär att matens kvalitet säkras.

I Sverige och i Tanum är det som sagt inte hunger och undernäring som är den största utmaningen kopplat till detta mål utan det är ohälsosamma levnadsvanor i form av kost och motion. Enligt Folkhälsomyndighetens enkät "Hälsa på lika villkor" bedömdes 66 % av befolkningen i Tanums kommun röra på sig tillräckligt mycket under 2022 vilket är i snitt med riket. En tillräcklig fysisk aktivitetsnivå innebär minst 150 minuters pulshöjande aktiviteter i veckan.

Övervikt och fetma innebär en ökad risk att drabbas av ohälsa och är en av de främsta orsakerna till sjukdomsburden och förtidig död i Sverige. Övervikt och fetma ökar risken för typ 2-diabetes, cancer och hjärt-kärlsjukdom, men även social stigmatisering och dess konsekvenser. För barn och unga med övervikt och fetma är risken stor att övervikt och fetma kvarstår i vuxen ålder, men också att det påverkar den fysiska och psykiska hälsan under barndomen. Invånare i Tanums kommun med övervikt eller fetma är 22 % vilket är något högre än riket, 16 %. Det finns skillnader mellan könen, för kvinnor skiljer sig snittet i Tanum inte något större från rikssnittet, 20 % jämfört med 16 %. Hos män är skillnaden större, 25 % i Tanum gentemot 16 % i riket.

Folkhälsorådet i Tanums kommun ska verka för insatser som främjar goda levnadsvanor. Såväl barn- och utbildningsnämnden som tekniska nämnden har folkhälsomål med syfte att öka den fysiska aktiviteten. Inom barn- och utbildningsnämnden ska verksamheter som kan prioritera utomhusvistelse göra detta, inom förskolan har

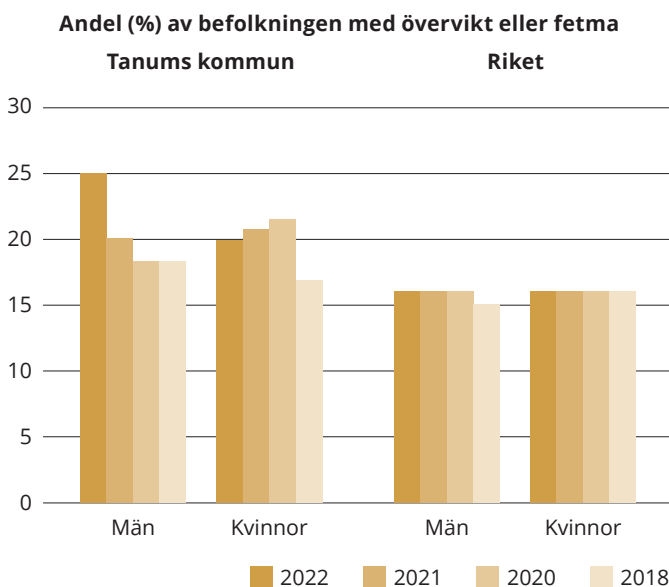
90 % av de på särskilt boende är nöjda med maten som serveras.

Lekplats i Hamburgsund.

utomhusvistelse skett i stort sett varje dag under 2022. Tekniska nämnden arbetar med att parker, grönytor, friluftsanläggningar och annan mark för aktivitet förvaltas och utvecklas. Inför sommaren 2022 färdigställde tekniska förvaltningen en ny lekplats i Hamburgsund.

Äldre personer är en grupp där det finns en ökad risk att ej få i sig tillräckligt med mat och drabbas av undernäring. Med åldern förändras aptiten, sjuklighet och funktionsnedsättningar kan uppstå vilket alla är risker att utveckla undernäring. Att servera god mat och erbjuda trevliga måltider är ett bra sätt att förebygga undernäring och att främja hälsa i vård och omsorg. Kommunens måltidsverksamhet har som folkhälsomål att inspirera till sunda matvanor på ett lustfyllt sätt där smak, kvalitet och trevlig måltidsmiljö är viktiga komponenter. Inom kommunens måltidsverksamhet arbetar man för en god måltidsmiljö. Ett sätt att mäta måltidsmiljön är att mäta nöjdheten med maten och måltidsmiljön på kommunens särskilda boende.

Källa: Kolada U01411. Siffror för 2019 saknas.

Indikatorer måltider/kost

År	2022	2021	2020	2019	2018
Nöjdhet mat särskilt boende, Tanum	90	-	82	82	79
Nöjdhet mat särskilt boende, Riket	72	-	74	74	74
Nöjdhet måltidsmiljö särskilt boende, Tanum	79	-	78	72	73
Nöjdhet måltidsmiljö särskilt boende, Riket	66	-	70	68	68

Siffror saknas för 2021. Källa: Kolada U23467 och U23468.

MÅL 3: GOD HÄLSA OCH VÄLBEFINNANDE

Säkerställa hälsosamma liv och främja välbefinnande i alla åldrar.

Mål 3 handlar om att alla människor ska ha möjlighet till god hälsa och välbefinnande. År 2022 har till stor del präglats av covid-19-pandemin. Pandemin har förutom död och svår sjukdom, inneburit att världens vårdssystem belastats hårt och att annan vård har blivit eftersatt, vilket riskerar utvecklingen inom mål 3.

Ett sätt att mäta utvecklingen av hälsan och välbefinnandet i befolkningen är att undersöka människors självskattade hälsa. Generellt skattar människor sin hälsa som god i Sverige, år 2022 var siffran 73 %. Det finns dock skillnader mellan grupper, exempelvis skattar

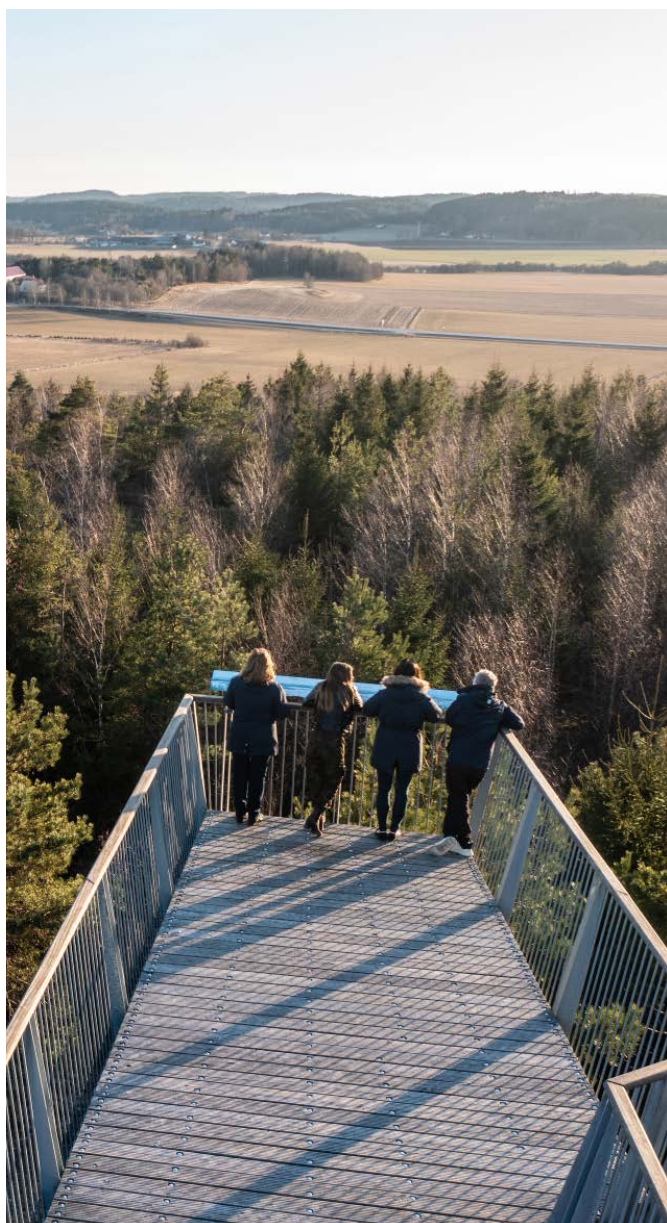
personer med eftergymnasial utbildning sin hälsa som god i större utsträckning än personer med förgymnasial utbildning, 81 % respektive 60 %. På riksnivå finns det även skillnader mellan könen där männen skattar sin hälsa högre än kvinnor, 77 % respektive 72 %.

I Tanum skattar befolkningen sin hälsa något lägre än snittet i riket, 66 % skattar sin hälsa som god, siffran har varit någorlunda jämn de senaste fem åren. I Tanum syns det ingen större skillnad mellan könen i den självskattade hälsan. Den skillnad som har funnits mellan könen tidigare år ser ut planat ut och män verkar ha en något lägre självskattad hälsa än tidigare.

Att främja psykisk hälsa är ett prioriterat område för folkhälsorådet i Tanums kommun. Under 2022 deltog medarbetare från Tanums kommun i en instruktörsutbildning i metoden MHFA, instruktörsutbildningen är på fem dagar. MHFA står för mental health first aid, den svenska översättningen är Första hjälpen till psykisk hälsa. Syftet med utbildningen är att ge kursdeltagare ökad kunskap om psykisk hälsa och sjukdom, lära sig att känna igen och ingripa vid kriser, ta emot information samt bekräfta och uppmuntra till att söka lämplig psykiatrisk hjälp. Att ha instruktörsutbildade personer inom MHFA i Tanums kommun innebär att kommunen kan anordna egna kurser för personal, något som planeras till 2023. Folkhälsorådet bidrog med medel till denna insats under 2022.

Sedan 2019 har Tanums kommun varit pilotkommun i Folkhälsomyndighetens projekt "Antibiotikasmart Sverige". Under 2022 har kommunen varit delaktig i att ta fram kriterier för att kommuner i Sverige ska kunna kalla sig "antibiotikasmart kommun". Förskrivningen av antibiotika ökade under 2022 i såväl Västra Götalandsregionen som i Tanums kommun i jämförelse med 2021 och 2020. Orsaken till ökningen beror bland annat på att under 2020 och 2021 var förskrivningen låg som följd av pandemin. Efter att restriktionerna från pandemin lyfts i samhället har det blivit en större rörlighet bland människor och därmed också en större spridning av flera typer av smittor. Vanligast är förskrivning av antibiotika som används vid luftvägsinfektioner. I Tanum ökade antalet förskrivna recept mellan åren 2021 och 2022 från 267 recept till 302 recept per 1 000 invånare.

Medellivslängden sammanfattar på ett övergripande sätt befolkningens hälsoläge och är ett resultat av många faktorer under lång tid.

Andel invånare i Tanum som skattar sin hälsa som god, procent

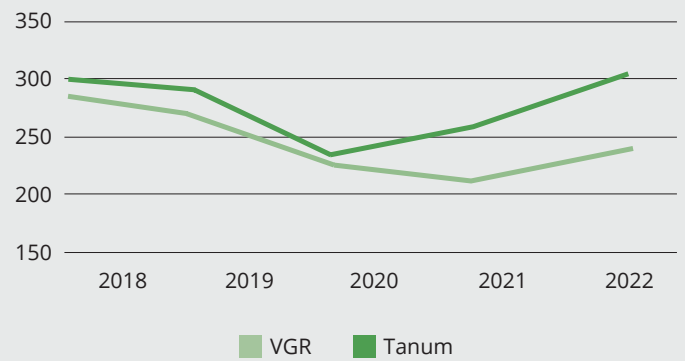
År	2022	2021	2020	2019	2018
Totalt	66	68	68	X	70
Män	66	72	72	X	71
Kvinnor	66	64	63	X	68

Siffror saknas för 2021. Källa: Kolada, U01405.

DE FLESTA INFEKTIONER KLARAR KROPPEN AV ATT
LÅKA PÅ EGEN HAND UTAN ANTIBIOTIKA.
FÖR MER INFORMATION: WWW.SKYDDAANTIBIOTIKAN.SE

Antal antibiotikarecept per 1000 invånare, (nationellt mål 250)

Källa: Kolada N00404 samt Strama VGR.

Faktorer som påverkar medellivslängden finns på såväl övergripande strukturell samhällsnivå som på individnivå. Medellivslängden beror framför allt på socioekonomiska faktorer som utbildningsnivå och inkomst. Utvecklingen av medellivslängden i befolkningen speglar folkhälsan i livets alla åldrar. Den generella ökningen av medellivslängden har de senaste decennierna saktat ned i Sverige. Medellivslängden för kvinnor och män i Tanum ligger ungefär i snitt med riket.

Förväntad återstående medellivslängd i antal år vid födseln

År		2022	2021	2020	2019	2018
Tanum	Kvinnor	84,3	84,7	84,8	85,1	84,8
	Män	81,4	81,8	80,9	81,2	81,4
Riket	Kvinnor	84,6	84,4	84,3	84,2	84,1
	Män	81,0	80,9	80,8	80,8	80,5

Källa: Kolada N00925 samt N00923.

MÅL 4: GOD UTBILDNING FÖR ALLA

Säkerställa en inkluderande och likvärdig utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla.

Utbildning är en mänsklig rättighet och en viktig del i arbetet mot fattigdom, utveckling i samhällen och för att värna demokratin. I Sverige har vi sedan länge ett väl utbyggt skolsystem. Trots detta har Sverige i dag problem med brist på lärare, kunskapsskillnader mellan pojkar och flickor, och bristande likvärdighet mellan skolor. Utbildning har ett starkt samband med människors förutsättningar för en god hälsa. Inriktningen för att åstadkomma en god och jämlik hälsa bör därför vara att alla ska få möjlighet att utveckla sina kompetenser och kunskaper, samt fullfölja sin utbildning.

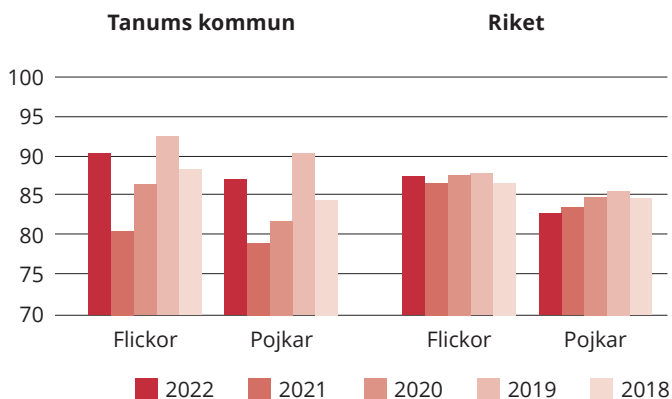
Ett av Tanums kommuns verksamhetsmål är att alla elever i Tanum ska bli behöriga till yrkesprogram med ett genomsnitt på 85 % de tre senaste åren. Resultatet var lägre både nationellt och i Tanums kommun år 2022 i jämförelse med 2021. Anledningen till nedgången av resultaten kan ha flera orsaker, men en förklaring tros vara att denna årskull påverkades av pandemin då de delvis fick sin undervisning på distans. För många elever blev det en utmaning att tillgodogöra sig distansundervisningen till skillnad mot närundervisning som ges i ett klassrum. Under vårterminen 2022 gjordes ett flertal insatser i Tanums kommun för att stärka betygen hos eleverna i årskurs 9 och eleverna gjorde en upphämtning jämfört med betygen från höstterminen 2021 och årskullen nådde kommunens fastställda politiska mål (genomsnitt 87 % för de tre senaste åren).

Tittar man på behörigheten till yrkesprogram för elever i årskurs 9 från år till år ser man en skillnad mellan de olika årskullarna.

Närvaro i skolan är viktigt för att klara av sina studier. Psykisk och fysisk ohälsa kan både vara anledningen till skolfrånvaro och vara något som skolfrånvaro leder till. För att förebygga frånvaro och främja närvaro

Elever i årskurs 9 som är behöriga till yrkesprogram gymnasiet, hemkommun, andel (%)

Källa: Kolada N15428.

krävs samverkan mellan skola, hälso- och sjukvård och socialtjänst. Sedan hösten 2021 har Tanums kommun ett samverkansteam som arbetar med tidiga samordnade insatser. Samverkansteamet är en del av den första linjen som ska ge rätt hjälp i rätt tid för barn och unga som visar tidiga tecken på, eller har risk att utveckla psykisk ohälsa. Första linjen bygger på ett helhetstänkande, att olika faktorer kan påverka varandra. Samverkan och samordnade insatser behövs för att skapa en helhet kring insatser för barn och unga som är i behov av stöd från flera av kommunens och sjukvårdens aktörer. Under 2022 har samverkansteamet fortsatt att utveckla sitt arbete. Flera barn och familjer i Tanums kommun har aktualiserats till teamet och erbjudits information och stöd inom socialtjänsten, skola, kultur/fritid och Ungas psykiska hälsa på Kvarterskliniken.

Livsvillkor, levnadsvanor och andra förhållanden som påverkar hälsan förbättras gradvis med stigande utbildningsnivå. Personer med lägre utbildning har generellt sätt sämre hälsa och sämre förutsättningar för god hälsa. Vidare har personer med lägre utbildning även blivit en mer utsatt grupp på arbetsmarknaden, det vill säga det finns en ökad risk för arbetslöshet i denna grupp. Fler kvinnor än män har eftergymnasial utbildning, vilket kan ses både för Tanums kommun samt på riksnivå. Utbildningsnivån fortsätter att öka långsamt och utvecklingen går snabbare för kvinnor än för män.

Invånare 25–64 år med eftergymnasial utbildning, andel (%)

År		2022	2021	2020	2019	2018
Tanum	Kvinnor	42,2	41,2	40,5	39,6	39,4
	Män	24,0	23,1	22,9	22,8	22,8
Riket	Kvinnor	52,9	51,6	50,7	49,8	49,0
	Män	39,9	38,9	38,4	37,9	37,6

Källa: Kolada N01982.

MÅL 5: JÄMSTÄLLDHET

Uppnå jämställdhet och alla kvinnors och flickors egenmakt.

Sveriges mål för jämställdhetspolitiken är att kvinnor och män, flickor och pojkar, ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Det handlar om mänskliga rättigheter samt om kvalitet och effektivitet. Trots ett omfattande svenskt jämställdhetsarbete sedan länge har män som grupp fortfarande mer makt och inflytande än kvinnor, äger mer och tjänar mer. Kvinnor har fortfarande huvudansvaret för det obetalda hem- och omsorgsarbetet. Även hälsoskillnader finns, kvinnor uppges sämre hälsa, medan män som grupp lever kortare.

Tanums kommun arbetar för att uppnå ett jämställt samhälle och erbjuda en jämställd service till alla medborgare. Kommunens handlingsplan för jämställdhetsintegrering beskriver att alla förvaltningar och nämnder ska arbeta med jämställdhet i syfte att säkerställa en jämställd medborgarservice. Även att genusperspektivet ska prägla beslut där det är relevant. Som politisk arena, arbetsgivare och välfärdsleverantör har Tanums kommun en viktig roll för jämställdhet. Ett exempel på ett arbete som bedrevs under 2022 är arbetet inom ett av kommunens förskoleområden där målet har varit att alla pedagoger på förskolan skall ha på sig normkritiska glasögon. Genom att vara normkritiska skall förhållningssätt och förskolans miljöer utvecklas så att jämställdhet, jämlikhet och barns inflytande främjas. Genom att jobba normkritiskt står förskolan upp för barnets rätt att utvecklas som den unika individ och att få duga som hen är utan att begränsas av de normer som finns. Arbetet har bestått i fortbildning av personal, samtal och diskussion i grupp, revidering av plan mot kränkande behandling samt övningar med både personal och i barngrupperna.

En jämställdhetsutmaning i Sverige handlar om att kvinnor har lägre löner och pensioner än män. En faktor som spelar in är graden av

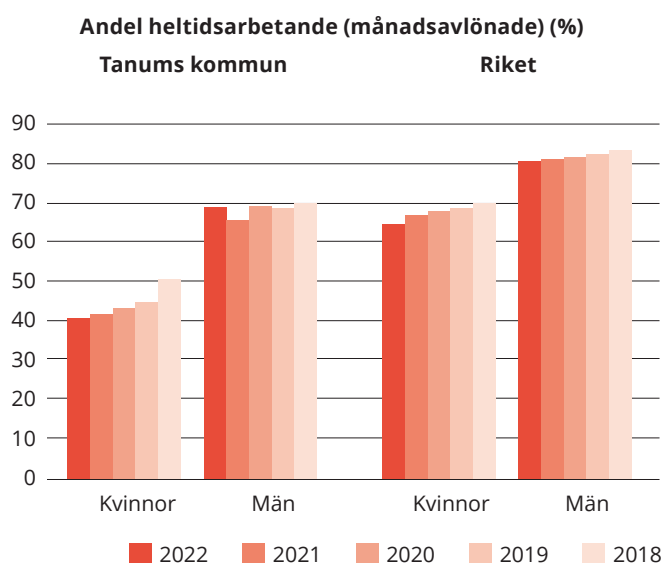
heltidsarbete. Andelen heltidsarbetande inom den kommunala sektorn har över tid ökat både i Tanums kommun och riket. I Tanum var 51 % av kvinnorna anställda av kommunen heltidsarbetande under 2022. Motsvarande siffra för män var 70 %. Andel heltidsarbetande anställda av Tanums kommun är lägre för såväl män som för kvinnor i jämförelse med snittet för riket. Statistiken avser kommunalt anställda i november månad, personal i kommunalt ägda bolag ingår inte.

Ytterligare ett sätt att mäta jämställdhet är att titta på fördelningen av föräldrapenningdagar. Försäkringskassan definierar jämställt uttag som: "att föräldrarna har tagit ut 40–60 procent av de utbetalda dagarna när barnet fyllt ett eller två år". Det vill säga att den förälder som tagit ut minst föräldraledighet har tagit ut minst 40 %. Föräldrar kan få föräldrapenning under sammanlagt 480 dagar per barn. I Tanums kommun var antalet uttagna föräldrapenningdagar av män år 2022 på en lägsta nivå sett till över en femårsperiod. I riket har uttaget av föräldrapenningdagar legat relativt jämt hos män de senaste fem åren. En jämställd föräldraledighet är vanligare i par med eftergymnasial utbildning.

Föräldrapenningdagar som tas ut av män, andel av antal dagar (%)

År	2022	2021	2020	2019	2018
Tanum	27,5	29,4	28,9	29,0	28,9
Riket	30,3	29,6	30,0	30,0	29,3

Källa: N00943.

Källa: SKR:s personal- och lönestatistik (novemberstatistiken).

MÅL 6: RENT VATTEN OCH SANITET FÖR ALLA

Säkerställa tillgången till och en hållbar förvaltning av vatten och sanitet för alla.

Vatten är en av våra viktigaste naturtillgångar och vårt viktigaste livsmedel. Idag har vi till stor del god tillgång till vatten i Tanum, men ett förändrat klimat medför ökad risk för såväl översvämningar, som vattenbrist och torka. Kommunen är ansvarig för att genomföra flertalet av de åtgärder som krävs för att säkerställa god vattenkvalitet och en framtida dricksvattenförsörjning, som VA-huvudman, samhällsplanerare och tillsynsmyndighet.

Tanums kommun arbetar aktivt med att säkra och höja kapaciteten på vattenförsörjningen. På Källvikshöjden i Fjällbacka har kommunen uppfört ett nytt vattentorn. Det rymmer nästan tre gånger så mycket vatten som det gamla vattentornet på Vetteberget. Det nya tornet ligger högre upp än det gamla, vilket ger bättre tryck i samhällets vattenledningar. I samband med vattentornets uppförande har kommunen låtit bygga två bord med bänkar för de som vill promenera upp på berget. Även i Gerlesborg ska vattenförsörjningen förbättras, under hösten påbörjades arbetet med byggnation av en ny lågreservoar med tryckstegringsstation.

Behovet av kommunalt dricksvatten ökar i kommunen, i takt med nya exploateringar och utbyggnad av kommunalt VA i äldre bebyggelse. Under våren 2022 påbörjades arbetet med att komplettera och bredda råvattenledningarna från Nedre Bolsjön till Tanumshede. Vattnet från sjön kallas råvatten innan det genomgått rening i vattenverket. Tre etapper är utförda och cirka 3,5 km ledning är anlagd. Arbetet kommer att fortsätta etappvis under flera år.

Att kommunen behöver ytterligare en vattentäkt har varit känt en längre tid och nu pågår en ansökningsprocess om att göra Övre Bolsjön till kompletterande vattentäkt för den kommunala vattenförsörjningen. Övre Bolsjön skulle också fungera som en reservvattentäkt om något skulle hända Nedre Bolsjön som idag förser huvuddelen av kommunens orter

med vatten. De båda Bolsjöarna ligger nära varandra men har helt separata vattensystem, så vattnet från de båda sjöarna blandas inte. I arbetet med tillståndsansökan har det gjorts en mängd miljöutredningar för att fastställa naturvärden i och kring Övre Bolsjön och dess utlopp Torpbäcken. Utredningarna beskriver också vilken hänsyn som kan behöva visas för till exempel öring, som finns i bäcken.

Ett sätt att mäta kommunernas arbete med att skydda vattnet är att titta på hur många kommunala vattentäkter som har vattenskyddsområde, detta är ett nationellt nyckeltal för uppföljning av Agenda 2030. Ovägt medel för riket var 73,4 % för år 2021. Ingen undersökning genomfördes 2022 därför saknas värden för det året. I Tanum ligger alla kommunala vattentäkter sedan många år inom vattenskyddsområde. För att titta närmare på kommunens arbete med att säkerställa tillgång till rent vatten och sanitet har två nya nyckeltal tagits fram, se faktaruta nedan.

Det nya vattentornet på Källvikshöjden

100 %

Antal aktiva och reservvattentäkter med kommunal huvudman som har vattenskyddsområde, dividerat med antal aktiva och reservvattentäkter med kommunal huvudman. Vattentäkter via bolag eller kommunalförbund ingår.
Källa: KOLADA/Länsstyrelsen och Tanums kommun.

100 %

Andel av året som alla kommunala VA-abonnenter haft tillgång till rent och kontrollerat dricksvatten. (0–100%)

Vid de få tillfällen som driftstörningar uppstått, till exempel i samband med vattenläckor, så har tankar med dricksvatten ställts ut inom nära gångavstånd till de som varit utan vatten i kranen. Samtliga driftavbrott har varit åtgärdade inom 24 timmar.

95 %

Andel av utsläppskrav för de kommunala avloppsreningsverken som uppfyllts under året. Det finns 10 kommunala reningsverk och varje verk har minst två utsläppskrav.

21 av 22 utsläppskrav vid avloppsreningsverken har uppfyllts.
Detta gäller de krav som ställts specifikt för respektive verk. På nationell och EU-nivå finns fler, generella krav, som samtliga uppfyllts.

MÅL 7: HÅLLBAR ENERGI FÖR ALLA

Säkerställa tillgång till ekonomisk överkomlig, tillförlitlig, hållbar och modern energi för alla.

Hållbar energi för alla, innebär att alla människor ska ha tillgång till, och råd med, pålitlig och hållbar energi. Valet av energiform påverkar i hög grad utsläppen av klimatpåverkande gaser till atmosfären. För kommuner handlar det om att satsa på att öka andelen förnybar energi och öka takten vad gäller energieffektivisering.

2022 präglades av energikris och stor osäkerhet, under vintern gick Energimyndigheten ut med varningar för elbrist. Detta gav ökad aktualitet åt att spara och effektivisera användningen av energi, liksom frågor om krisberedskap. Kommunen arbetar kontinuerligt med att minska elförbrukningen i våra fastigheter i den ordinarie verksamheten. Under hösten gjordes extra åtgärder, bland annat sågs ventilationens drifttider och temperaturinställningar i olika fastigheter över.

Inom den ordinarie verksamheten läggs stor vikt vid att identifiera installationer med hög elförbrukning och ersätta dessa med energi-besparande alternativ, samt att optimera driften av befintliga system. I klimat- och miljöstrategin finns ett mål om att energianvändningen i kommunens fastigheter ska minska med 10 % till 2024. Under 2022 nåddes en total energibesparing om 14 % och målet är därmed redan uppnått.

Tanums kommun och Tanums Bostäder äger sedan 2015 ett vindkraftverk. Produktionen av vindkraft under 2022 blev cirka 7 242 MWh. Driften har under året fungerat bra utan några längre oplanerade produktionsavbrott. Mängden solkraft som produceras av kommunen ökar stadigt och kommunen planerar nu för en solcellspark i Tanumshede. Under året monterades solceller på

taket och som solskydd vid ombyggnation av delar av kommunhuset. Tanums Bostäder har solpaneler i flera områden, som under året producerade 56 MWh.

Produktion vindkraft Tyft (MWh)

År	2022	2021	2020	2019	2018
	7 248	6 780	8 595	7 432	6 967

Källa: Tanums kommun

Uppvärmning med olja fasas successivt ut i kommunens fastighetsbestånd, det används i ett fåtal fastigheter vid behov. Under 2022 uppstod en akut brist på eldningspellets på grund av energikrisen och olja fick användas för uppvärmning av en fastighet.

Oljeförbrukning Tanums kommun, inklusive bolag (MWh)

År	2022	2021	2020	2019	2018
	293	311	183	285	526

Källa: Tanums kommun.

Kommunen erbjuder kostnadsfri och oberoende energi- och klimatrådgivning som vänder sig till hushåll, företag och föreningar. Elpriset steg kraftigt under 2022 och energirådgivningen var mycket efterfrågad, en extra resurs behövde därför anställas i slutet av året. Förutom rådgivning i telefon och e-post deltog energirådgivarna även vid evenemang, mässor och föreläsningar.

Tanums kommuns vindkraftverk har under 2022 producerat 7248 MWh el.

-14 %

Elförbrukningen har minskat med 14 % sedan 2019

ANSTÄNDIGA ARBETSVILLKOR OCH EKONOMISK TILLVÄXT

Verka för varaktig, inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt, full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla.

Mål 8 handlar om att alla människor ska ha ett arbete med goda arbetsvillkor och främja en inkluderande ekonomisk tillväxt. Tanums kommun är arbetsgivare för ett stort antal medarbetare. I rollen som arbetsgivare ska kommunen arbeta aktivt mot alla former av diskriminering och främja goda arbetsvillkor. Tanums kommun följer årligen upp aktiva åtgärder enligt diskrimineringslagstiftningen.

Tanums kommun arbetar systematiskt med hälsa och arbetsmiljö för att skapa en trivsamt arbetsmiljö för sina medarbetare. En del i arbetet är kommungemensamma friskvårdsaktiviteter som under 2022 har omfattat exempelvis vandringar, vinterbad med bastu och discgolf. Syftet med dessa aktiviteter är att stärka social gemenskap och stimulera till rörelse. På kommunens arbetsplatser finns hälsoinspiratörer vilka har i uppgift att inspirera till val som gör människor väl, initiera aktiviteter och sprida hälsokunskap. Vidare arbetar Tanums kommun för ett tryggt ledarskap. Chefer får systematisk utbildning i arbetsmiljö och kompetenspåfyllnad. Under 2022 genomfördes också fyra frukostföreläsningar med olika teman. Föreläsningarna är en arena för kollegialt stöd och utveckling som chef.

Under 2022 påverkades vissa verksamheter fortsatt av covid-19 pandemin vilket har påverkat sjukfrånvaron i dessa verksamheter. Sjukfrånvaron är högre bland kvinnor än bland män i såväl Tanums kommun som riket i stort.

När det gäller arbetslösheten i befolkningen låg årsmedelvärdet i Tanums kommun på 3,9 % under 2022 vilket är en minskning från 2021. I riket var årsmedelvärdet något högre än i Tanum (5,6 %). Årsmedelvärdet var på samma nivå som innan pandemin i både Tanum och riket. Arbetslösheten var något högre bland kvinnor (4,2 %) i Tanums

kommun än bland män (3,7 %) medan i riket var de på ungefär samma nivå (5,6 % respektive 5,5 %).

Näringslivet är en förutsättning för samhällets tillväxt, sysselsättning och innovation. I Tanum kommun finns drygt 2 600 företag, från globala industriföretag till små enmansföretag. Företagen i Tanum sysselsätter drygt 3 600 personer som genererar över en miljard i skatteintäkter. Tanums kommun vill uppmuntra och stötta lokala initiativ som stärker näringslivet och leder till hållbar tillväxt. Ett projekt som startade förra året av flera lokalproducenter var "make it local" vilket handlar om att lyfta och synliggöra lokala producenter som arbetar med hållbarhet utifrån ett långsiktigt perspektiv. Projektet är EU-finansierat och Tanums kommun är medfinansier.

47

MEDELÅLDER PÅ ANSTÄLLDA

Medelåldern bland de anställda är 47 år och har sjunkit något jämfört med föregående år.

34%

ANSTÄLLDA ÄLDRE ÄN 56 ÅR

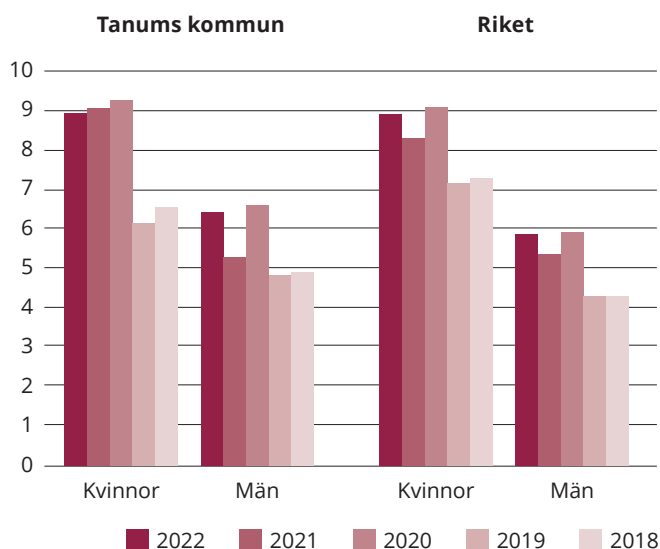
Andelen anställda äldre än 56 år har ökat från 29 procent 2021 till 34 procent 2022.

125

ANSTÄLLDA YNGRE ÄN 30 ÅR

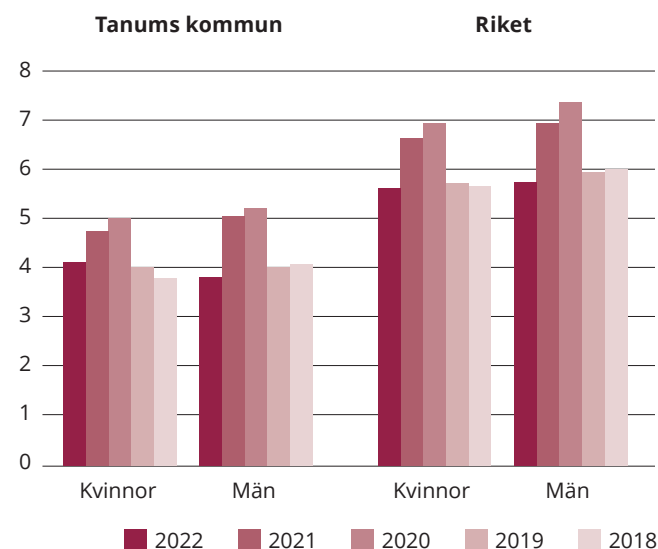
Av de anställda är 125 personer under 30 år, jämfört med 136 personer 2021.

Sjukfrånvaro kommunalt anställda, totalt (%)

Källa: Kolada N00090.

Andel arbetslösa av befolkningen 18-64 år (%)

Källa: Kolada N03920.

MÅL 9: HÅLLBAR INDUSTRI, INNOVATIONER OCH INFRASTRUKTUR

Bygga motståndskraftiga infrastrukturer, verka för en inkluderande och hållbar industrialisering samt främja innovation.

En väl fungerande och hållbar infrastruktur genererar flera positiva effekter och främjar ekonomisk tillväxt och utveckling. Kommuner och regioner är stora investerare i infrastruktur. System för vatten och avlopp och kollektivtrafik är några exempel. Kommunernas ansvar för tillsyn av olika verksamheter kan också bidra till en hållbar utveckling av såväl näringsliv som offentligt finansierade verksamheter.

Gång- och cykelvägar är ett prioriterat område och kommunen jobbar aktivt för att knyta samman och förbättra cykelmöjligheterna och trafik-säkerheten i och mellan våra samhällen. Kommunen har en cykelplan för utbyggnad av cykelleder samt gång- och cykelvägar, byggda enligt Trafikverkets normer. Under 2022 färdigställdes en belyst gång- och cykelväg som sträcker sig mellan Hantverkshuset och Bullaregården i Östad.

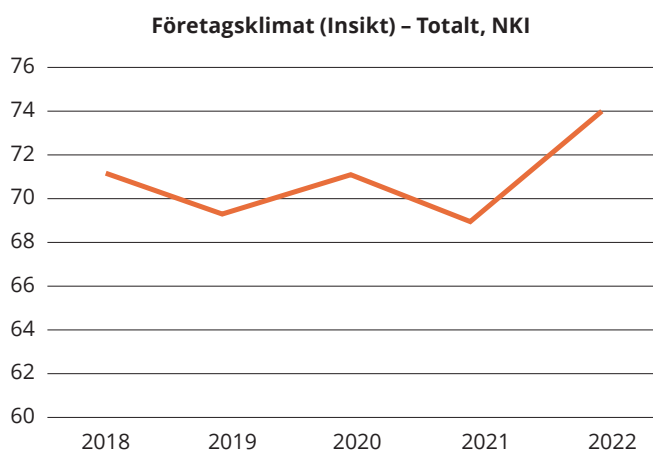
I det kommunöverskridande samarbetet Ett enat Bohuslän, samverkar Bohusläns kommuner och besöksnäringens aktörer kring Bohuslän som destination. Besöksnäringen är en viktig arbetsgivare och tillför skatteintäkter. Det är en växande näring och det är viktigt att den utvecklas hållbart inom alla områden: ekonomiskt, socialt och miljömässigt. I handlingsplanen som hör till Ett enat Bohuslän ingår att kommunerna ska säkerställa infrastrukturen för cykel- och vandringsleder och aktivt verka för kollektiva transportmöjligheter. Kommunerna i Bohuslän arbetar tillsammans med Västkoststiftelsen och Turistrådet Västsverige för att skapa den sammanhängande cykelleden *Västkostleden* från Göteborg till Strömstad. Under 2022 färdigställdes och invigdes den första etappen som går mellan Göteborg och Kungälv.

Tanums kommun deltar i ett projekt som heter RORiLand – Resor och oresor i landsbygden. I projektet studeras grannskapskontor och lokala mobilitetstjänster, som enskilda fenomen, men särskilt när de sker i kombination, för att se hur de kan bidra till minskad pendling och bättre levnadsvillkor på landsbygden. Projektet är finansierat av Energimyndigheten och pågår till och med våren 2024.

Tanums kommun har en företagsam befolkning, cirka 20 procent av kommunens arbetsföra befolkning ansvarar för ett företag. Näringslivet i Tanums kommun består av cirka 2 600 företag, de flesta små och medelstora företag. Under 2022 startades det 115 nya företag. Tanums kommun arbetar aktivt med näringslivsfrågor och erbjuder stöd genom företagsrådgivning, information och genom att skapa forum för dialog med myndigheter och andra företag.

Sveriges kommuner och regioner (SKR) genomför årligen en kvalitetsmätning av kommunernas myndighetsutövning och service gentemot företag. Undersökningen kallas *Insikt* och ska mäta företagsklimatet i Sveriges kommuner. Företagare får i undersökningen bedöma kommunernas service och effektivitet inom sex myndighetsområden. Sammantaget fick Tanum 74 poäng i mätningen, ett resultat strax under genomsnittet för riket, som är på 75. SKR anger att ett resultat över 62 är godkänt och över 70 är högt. I *Insikt*undersökningen finns också området upphandling, som är ett nytt område i undersökningen sedan år 2020. 92 kommuner ingick i mätningen 2022 och av dessa kom Tanums kommun på femte plats, vilket är ett mycket bra resultat.

Även Svenskt Näringsliv gör en årlig ranking av företagsklimatet i Sveriges kommuner. Under 2022 tappade Tanums kommun 47 placeringar och hamnade på plats 134 av totalt 290. 2021 var rankingen plats 87, vilket var kommunens högsta placering hittills.

Källa: KOLADA

MÅL 10: MINSKAD OJÄMLIKHET

Minska ojämlikheten inom och mellan länder.

Mål 10 handlar om att minska ojämlikheter mellan olika grupper i befolkningen, mellan samhällen och mellan länder. Att exempelvis hälsan är ojämnt fördelad över befolkningen hänger till stor del samman med människors socioekonomiska förhållanden och sociala position. Ett jämlikt samhälle bygger på principen om allas lika rättigheter oberoende av till exempel kön, sexuell läggning, etnicitet, religion eller trosuppfattning, funktionsnedsättning och härkomst, som grund för en rättvis fördelning av resurser och såväl ekonomiskt som politiskt inflytande i samhället. Sverige är ett av världens mest jämlika länder men det finns skillnader mellan grupper i befolkningen.

Tanums kommun arbetar för att öka inkluderingen, tillgängligheten och delaktigheten hos kommunens invånare och därigenom minska ojämlikheten som finns mellan olika grupper. Tanums kommun har genom sitt ansvar för skola, omsorg och socialt stöd goda möjligheter att motverka ojämlikhet mellan olika grupper bland både barn och vuxna.

Under 2022 fick miljö- och byggnadsförvaltningen medel av folkhälsorådet i kommunen för att implementera ett barnrättsperspektiv i planprocessen. Barnrättsperspektivet innebär att barnets rättigheter att få framföra sina åsikter och synpunkter ska tillgodoses i en sådan process. Miljö- och byggnadsförvaltningen har under året arbetat fram ett handläggargstöd och en mall för undersökning av barnets bästa. Under sommaren 2022 genomfördes en aktivitet med ungdomar i Grebbestad som en del av kommunens "sommarslovsprogram". Under året genomfördes även en dialogaktivitet med barn för att möjliggöra deras påverkan i detaljplaneprocessen.

Ett av folkhälsomålen för omsorgsförvaltningen var under 2022 att inom äldreomsorgen ska andelen omsorgstagare som upplever att personalen tar hänsyn till deras åsikter och önskemål öka över tid.

Inom särskilda boenden har man sett en ökning av just detta vilket tros bero på införandet av arbetsmetoden Praktisk professionell planering (PPP). PPP syftar till att tydliggöra arbetet och se till att den personcentrerade vård som framgår i genomförandeplanen hos respektive omsorgstagare följs. Varje omsorgstagare har beskrivet i sin genomförandeplan hur hen vill ha det för att känna trygghet, gott bemötande och delaktighet. Vid ett arbetspass tilldelas varje personal tre omsorgstagare och personalen ansvarar för att genomförandeplanen för de omsorgstagare man blivit tilldelad följs.

Inom hemtjänsten har man tidigare haft en positiv trend inom detta men en nedgång syns under 2022 vilket troligen förklaras till att fler har önskemål om särskilda tider för insatser, starkare önskemål kring att få bestämma över vilken personal som skall utföra insatser samt att hög sjukfrånvaro i perioder har medfört fler nya vikarier och där kontinuitet och informationsöverföring kan ha brustit.

Hänsyn till åsikter och önskemål – särskilt boende, andel (%)

År	2022	2021	2020	2019	2018
Tanum	92	-	77	85	84
Riket	78	-	79	79	79

Siffror saknas för 2021. Källa: Kolada: U23461.

Hänsyn till åsikter och önskemål – hemtjänst, andel (%)

År	2022	2021	2020	2019	2018
Tanum	87	-	95	89	88
Riket	84	-	87	86	86

Siffror saknas för 2021. Källa: Kolada: U21463.

Dialogaktivitet med barn för att möjliggöra deras påverkan i detaljplaneprocessen.

MÅL 11: HÅLLBARA STÄDER OCH SAMHÄLLEN

Göra städer och bosättningar inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara.

Kommunerna ansvarar för samhällsplaneringen och planerar för mark- och vattenanvändningen, bostadsförsörjningen och delar av transportinfrastrukturen. Kommuner kan möjliggöra bostäder på olika sätt: genom detaljplaner, bygglov, markupplåtelse och egen produktion. Under 2022 antogs 5 detaljplaner som sammantaget möjliggör 49 nya bostäder.

Tillgängliga kommunala småhustomter

År	2022	2021	2020	2019	2018
Tillgängliga kommunala småhustomter	5	10	14	20	18
Antal lägenheter i Tanums Bostäders bestånd	736	731	725	701	678
Antal bostäder som färdigställda detaljplaner möjliggör	49	127	120	44	74

Källa: Tanums kommun/TBAB.

Ett arbete påbörjades under våren 2022 med att ta fram en ny fördjupad översiktsplan för samhällena Fjällbacka och Grebbestad. Den ska ersätta de fördjupade översiktsplaner som idag gäller i respektive samhälle. Den nya planen blir en del av kommunens översiktsplan, med särskilt fokus på hur de båda orterna ska kunna utvecklas på sikt. Planen kommer få stor betydelse för den framtida användningen av marken och för gemensamma miljöer som gator, torg och grönområden. Den kommer även innefatta strategier för sådant som kulturmiljöer, trafik och parkering. För att tidigt i planprocessen fånga upp vad som är viktigt för alla som bor, besöker, eller är

verksamma i något av de båda samhällena genomförde kommunen under hösten 2022 en medborgardialog. Under dialogen kunde alla som ville bidra med sina erfarenheter, idéer och önskemål använda ett digitalt dialogverktyg som fanns tillgängligt på kommunens hemsida. Kommunen ordnade även ett antal möten för allmänheten, föreningar och näringsliv. Under december genomfördes en särskild medborgardialog riktad till barn och unga. Den information som kom in under dialogen blir ett viktigt underlag när ett planförslag sedan ska tas fram.

Översvämningsrisken förväntas öka och få en allt större betydelse för samhällsplaneringen, i takt med att klimatet förändras. Kommunen har fått medel från Länsstyrelsen för kunskapshöjande insatser, och kommunen har under året arbetat med att ta fram en översvämningsstrategi för Grebbestad. Miljö- och byggnadsnämnden har sett över sitt arbetssätt med detaljplaner och tar numera fram ett projektdirektiv vilket har inneburit att frågor och lösningar för att anpassa projekt till ett framtida klimat har underlättats.

Kajen i Fjällbacka har i många år varit i behov av renovering. Under sommaren 2022 blev Fjällbacka nya kaj färdig. Vattnet, stenen och gemensamhetsytorna har varit en central del i framtagandet av Fjällbacka nya kaj. Utöver att fortsatt kunna lasta och lossa på kajen ska man också här kunna umgås, lyssna på musik och äta en bit mat med fantastisk utsikt över Fjällbacka skärgård. I projektet har Synskadades förening varit med och valt material och färger för ökad tillgänglighet. Samarbetet blev lyckat och Tanums kommun fick SRF Bohusläns tillgänglighetspris 2022 för utformningen av Fjällbacka kaj.

Grebbestad

MÅL 12: HÅLLBAR KONSUMTION OCH PRODUKTION

Säkerställa hållbara konsumtions- och produktionsmönster.

Utsläppen av växthusgaser som beror på konsumtion är höga i Sverige. En samhällsnyttig, cirkulär och biobaserad ekonomi är ett av regeringens fokusområden för Agenda 2030. Matsvinnet ska halveras, kemikaliernas negativa påverkan ska minska och vårt avfall ska minska och återvinnas i högre utsträckning.

Tanums kommun har länge legat i framkant med andel inköp av ekologiska livsmedel. Den begränsade användningen av växtskyddsmedel inom ekologisk odling bidrar till att minska spridningen av gifter i miljön. Till år 2024 ska andelen ekologiska livsmedel vara 60 %. I kommunens klimat- och miljöstrategi finns också ett mål till 2024 om att 10 % av alla inköpta livsmedel ska vara närproducerade.

Livsmedel, andel

År	2022	2021	2020	2019	2018
Ekologiska livsmedel (%)	44,6	46,1	39,3	43,0	45,0
Närproducerade livsmedel* (%)	2	2	-	-	-

* inom Norra Bohuslän. Nyckeltalet började mätas under 2021, därför saknas data från tidigare år.
Källa: Tanums kommun.

Ett system för att minska matsvinnet finns på grundskolorna och grundsärskolan. Kostenheten på varje skola får veta hur många elever som är frånvarande varje dag. Det innebär att köken kan dimensionera mängden mat och behov av specialkost efter antalet elever som faktiskt är i skolan.

Genom att satsa på återbruk, återvinning och delande minskas avfallet. Det sker på olika sätt inom kommunens olika verksamheter. I samband med en ombyggnation omhändertogs fönster och altandörrar, som sedan kunde säljas. Även vid ett rivningsarbete tillvaratogs byggmaterial, de lertegelpannor som ansågs lämpliga att återanvända kommer att användas bland annat vid byggandet av nya offentliga toaletter.

Ett lager för att kunna cirkulera möbler inom kommunens verksamheter startades upp 2021. I ett första steg inriktades tjänsten på skolmöbler. Det har under året visat sig vara en verksamhet som behövs, då mycket möbler har lämnats in och efterfrågats. Med anledning av mängden möbler har behovet av en större lokal tydliggjorts. För att verksamheten ska utvecklas och förbättras behöver det inrättas ett system där möblerna registreras för en god överblick över vilka möbler som finns och huruvida det matchar behovet för den enskilda medarbetaren eller verksamheten. Detta är också en förutsättning för att lagret ska kunna erbjudas till alla verksamheter i kommunkoncernen.

Tanums bostäder har gett boende i två områden möjligheten att odla i pallkrage. Att använda odlingen är gratis och bolaget står för jord, kompost och grundgödsling. Fler områden kommer att få samma möjlighet under 2023.

I juni 2022 startade Fritidsbanken i Tanums upp i nya lokaler i Tanumshede centrum i kommunens regi. Fritidsbanken är som ett bibliotek med sport- och fritidsprylar, och har tre viktiga regler: alla får låna, allt är gratis och allt är återbruk. Under årets andra halva lånades cirka 800 saker ut.

MÅL 13: BEKÄMPA KLIMATFÖRÄNDRINGARNA

Vidta omedelbara åtgärder för att bekämpa klimatförändringarna och dess konsekvenser.

År 2020 beslutade kommunfullmäktige om att anta en klimat- och miljöstrategi som gäller för Tanums kommun, inklusive de kommunala bolagen Tanums Bostäder och Tanums hamnar. I strategin finns ett övergripande mål om att Tanums kommun ska minska sina utsläpp av CO₂ med 20 % från år 2019 till 2024.

För att följa upp utsläppen av växthusgaser från verksamheten har Tanums kommun tagit fram fyra nyckeltal. Nyckeltalen berör de fyra områden där kommunen i tidigare undersökningar har konstaterat högst utsläpp: energi, livsmedel, byggnation och transporter. Nyckeltalen kan inte ge en fullständig bild av kommunkoncernens utsläpp, men visar hur trenden ser ut. Uppföljningen visar utvecklingen sedan 2019, året innan målet om utsläppsminskning beslutades. Eftersom nyckeltalen baseras på kommunens egna verksamheters utsläpp finns inga tidigare siffror att jämföra med. För att följa upp utsläppen inom kommunens geografiska område och då även längre bak i tiden, finns statistik till exempel i den nationella emissionsdatabasen.

Nyckeltalet för *energi* består av kommunkoncernens totala förbrukning av energi, omräknad till utsläpp av koldioxidequivaler. Kommunens egen produktion av fossilfri energi är inräknad. Trenden är tydlig, utsläppen har minskat med hela 30 procent inom detta område, vilket visar att det kontinuerliga arbetet med att minska elförbrukningen i våra fastigheter har gett goda resultat.

För området *transporter* är nyckeltalet baserat på utsläpp från resor med bil i tjänst, utifrån faktisk förbrukad mängd drivmedel. Drivmedel från tjänsteresor med privat bil har uppskattats utifrån fördelningen av biltyper i kommunen och medelförbrukning. Resandet med andra typer av fordonsslag, t ex buss och tåg gick ner under pandemin, medan utsläppen från bilkörning ökade 2020 och 2021. Under 2022 minskade utsläppen och då till en lägre nivå än 2019. Det är troligt att utsläppen från resor kommer att fortsätta minska framöver, då hemarbete och digitala möten har blivit en naturlig del av mångas arbetssätt.

Nyckeltalet för *livsmedel* består av utsläpp som uppkommit genom kommunens inköp av livsmedel. Nyckeltalet är baserat på leverantörens utsläppssiffra och uppräknat för att motsvara de totala inköpen som kommunen har gjort. Även inom det här området har utsläppen sjunkit, och det är en tydlig nedåtgående trend. Tanums kommun har arbetat med att minska matsvinnet och ett vegetariskt alternativ finns att välja varje dag i alla skolor.

Inom området *byggnation* har nyckeltalet baserats på utsläpp från kommunkoncernens nybyggnation och renoveringar, uträknat från schablonvärden. Treårsmedelvärde har tillämpats för det här nyckeltalet eftersom det är stor variation i hur mycket som byggs varje enskilt år. Från och med 2022 måste många nybyggnationer klimatdeklaras och nyckeltalet kan framöver till stor del baseras på faktiska utsläpp. Tanums kommun har många större byggprojekt planerade inom de närmsta åren. Trenden för nyckeltalet byggnation är att utsläppen ökar jämfört med 2019. Detta visar att det behövs ett större fokus på klimatarbetet inom det här området.

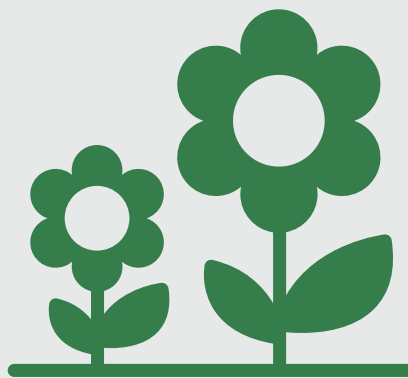
Sammantaget har utsläppen inom de fyra nyckeltalsområdena minskat med 16 % mellan 2019 och 2022, se figur 1. Om utsläppsminskningen fortsätter i samma takt kommer målet i klimat- och miljöstrategin att kunna nås till 2024.

Det är dock värt att notera att Tanums mål för utsläppsminskning är lägre satt än koldioxidbudgeten för Västra Götaland 2020–2040. Koldioxidbudgeten är beräknad för hela Västra Götaland och visar att utsläppen behöver minska med 13 % varje år för att länet ska uppfylla sin del av Parisavtalet. I figur 2 är trenden för Tanums kommun och minskningstakten enligt en global koldioxidbudget inlagda. På kort sikt skiljer de sig inte så mycket, men vid en extrapolering av trenderna visar det stor skillnad till år 2045, se figur 3..

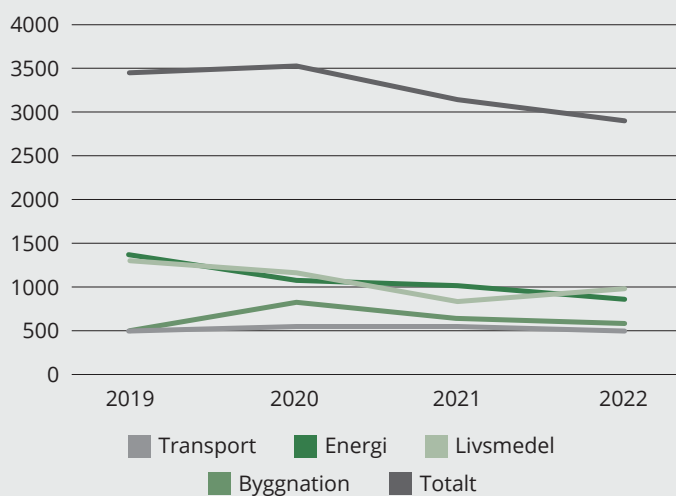
Senast år 2045 ska Sverige inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären, så för att Tanums kommun ska kunna vara med och nå målet behöver takten i de lokala utsläppsminskningarna öka framöver.

För att höja kunskapen om miljö och klimat tog kommunerna i norra Bohuslän gemensamt fram en miljöutbildning. Under våren 2022 gick den ut till alla anställda och förtroendevalda i de fem kommunerna. Utbildningen var i form av åtta korta lektioner som innehöll fakta, exempel och statistik, liksom konkreta tips på hur alla kan bidra till en hållbar kommun. Några av de ämnen som togs upp var klimat, biologisk mångfald, konsumtion och vikten av att agera lokalt.

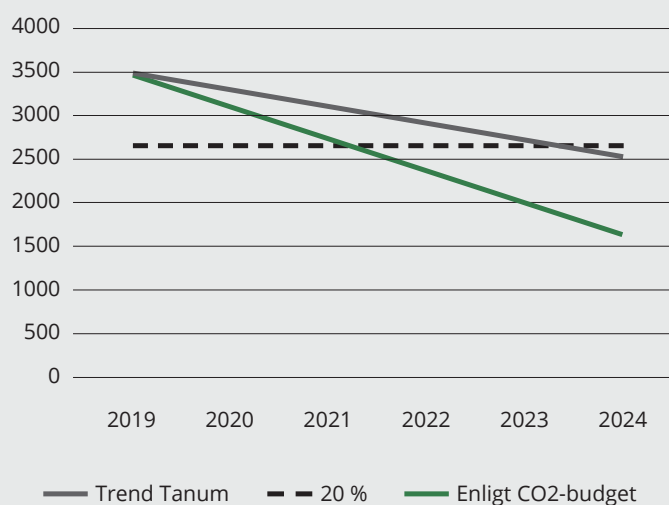
Tanums Bostäder har gått med i Allmännyttans klimatinitiativ, ett gemensamt upprop för att minska utsläppen av växthusgaser. Målet i initiativet är att de allmännyttiga bostadsföretagen ska vara fossilfria senast år 2030 och att energianvändningen minskar med 30 procent till år 2030 (räknat från år 2007). Tanums Bostäder ser initiativet som en plattform där arbetet mot en klimatsmart förvaltning kan utvecklas. Utöver de två övergripande målen arbetar bolaget också med de tre frivilliga fokusområdena *effekttoppar och förnybar energi*, *krav på leverantörer* och *klimatsmart boende*.

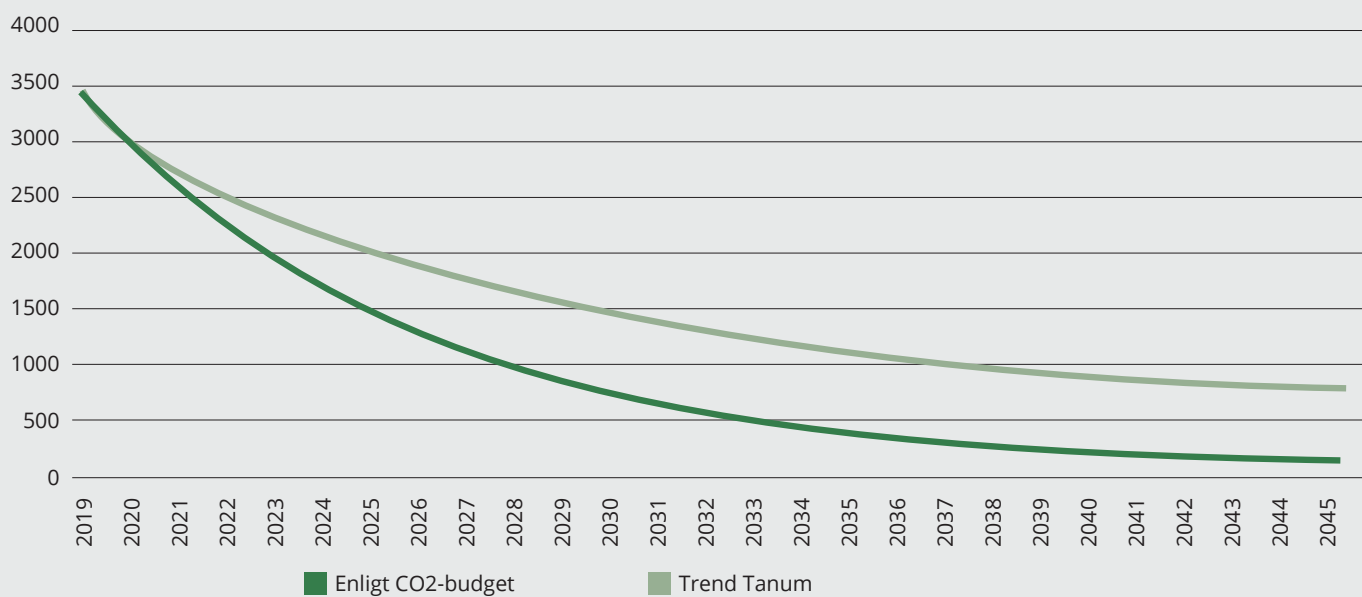
Mellan 2019 och 2022 har kommunkoncernens utsläpp minskat med 16 %.

Figur 1. Nyckeltalens förändring över tid, utsläpp av ton CO2-ekvivalenter inom fyra kategorier.

Figur 2. Utsläpp av CO2-ekvivalenter baserat på nyckeltal inom fyra kategorier. Linjerna visar mål inom klimat- och miljöstrategin, extrapolerade värden för utsläppsminskningen 2019-2022, samt globala koldioxidbudget.

Figur 3. En jämförelse som visar utsläppsminskningstrenden i Tanums kommun i relation till den globala koldioxidbudgeten, samt de nationella målen om ett fossilfritt Sverige 2045.

MÅL 14: HAV OCH MARINA RESURSER

Bevara och nyttja haven och de marina resurserna på ett hållbart sätt för hållbar utveckling.

Havet och havsmiljön har en stor betydelse för de människor som bor och verkar i Tanum. Havsmiljön står inför ett antal hot, bland annat övergödning. Övergödning uppstår när tillförseln av näringsämnen till naturen blir alltför stor, och beror på mänskliga aktiviteter som jordbruk, vägtrafik och utsläpp av avloppsvatten. Några effekter av övergödning är algbloomning, syrefria botten och förändringar i ekosystemet. Grunda havsvikar är särskilt känsliga.

Det finns inga nationella indikatorer för havsmiljö på kommunnivå. En stor andel av hushållen i kommunen är abonnenter vid de kommunala reningsverken. Hur kommunen renar avloppet har därmed en stor påverkan på havsmiljön.

De senaste åren har flera av reningsverken genomgått omfattande om- och tillbyggnader vilket innebär att fler abonnenter har kunnat anslutas, samt att reningen uppfyller strängare krav. För några av reningsverken har också olika grad av kväverening tillkommit, vilket inte funnits vid verken tidigare. Utsläppen av fosfor och syreförbrukande ämnen har minskat per abonnent, och trots att det har tillkommit abonnenter varje år har även de totala utsläppen av fosfor mer än halverats.

Marin matmarknad och invigning av Västerhavsveckan 2022.

Utsläpp av fosfor och syreförbrukande ämnen (BOD7) från de kommunala reningsverken. Bräddat vatten längs ledningsnätet är inte medräknat.

Havsmiljö

År	2022	2021	2020
Fosfor per abonnent (kg)	0,03	0,06	0,10
Fosfor totalt (kg)	213	379	595
BOD7 per abonnent (kg)	1,4	1,8	2,6
BOD7 totalt (kg)	8 500	11 100	15 200

Källa: Tanums kommun.

Nedskräpning av plast är ett av de största hoten mot den biologiska mångfalden i haven. Under hösten 2022 påbörjades arbeten för en mer hållbar hantering av gummigranulatet vid Sparvallens konstgräsplan. Ytor runt planen har hårdgjorts och försetts med kanter för att möjliggöra uppsamling av granulatet utan inblandning av jord och skräp. Det insamlade granulatet kan sedan återanvändas på planen. Dagvattenbrunnar har försetts med fällor som hindrar gummigranulat att transporteras vidare i dagvattenssystemet. Borststationer för rengöring av skor planeras att tillskapas som en ytterligare skyddsåtgärd för aktiva som ska lämna spelområdet.

Tanums kommun är med i kraftsamlingen Håll Bohuslän Rent, som är ett initiativ av den ideella organisationen Håll Sverige Rent. Inom satsningen görs en rad olika insatser från kommun, region och andra aktörer som ska underlätta för strandstädning och sophantering i den bohuslänska skärgården. Syftet är att minska nedskräpningen i hela Bohuslän och att motivera människor till att ta hand om sitt eget skräp. För att uppmuntra strandstädning som aktivitet erbjöds gratis strandstädarkit i samtliga turistinformationer i kommunen. Inför sommarsäsongerna gör Tanums kommun en extra satsning på att samla in sopor i samhällena genom att ställa ut containrar, extra toaletter och glasigloos.

Tanums kommun stod värd för invigningen av Västerhavsveckan 2022. I samband med invigningen anordnade kommunen en marin matmarknad med fokus på hållbart samlade och fiskade matvaror. Besökarna kunde möta kokkar, produktansvariga, kokboks författare och forskare. Det fanns möjlighet att smaka och köpa en mängd olika produkter och rätter, bland annat musselsoppa, krabkakor och tångknäcke med sjöpungräm. Marknaden var välbesökt och lyckades med sitt syfte som var att skapa intresse för havet och hur havet mår.

Sedan 2019 arbetar Tanums kommun i projekt med att samla in tapade fiskeredskap. Redskapen fortsätter att fånga djur, detta fenomen kallas spökfiske. Kommunen har upphandlat yrkesfiskare som arbetar med detta utöver sitt ordinarie arbete. Inom projektet arbetar också dykare, som söker längs bergskanter, stenufullnader i havet och runt sjömärken. Till viss del används ROV, undervattenskamera, för att söka vid branter och besvärliga ställen.

MÅL 15: EKOSYSTEM OCH BIOLOGISK MÅNGFALD

Skydda, återställa och främja ett hållbart nyttjande av landbaserade ekosystem, hållbart bruka skogar, bekämpa ökenspridning, hejda och vrida tillbaka markförstörelsen samt hejda förlusten av biologisk mångfald.

Mål 15 handlar om att genom hållbar markanvändning stoppa förlusten av den biologiska mångfalden och stärka ekosystemen. Här kan kommuner påverka genom hur de förvaltar sin mark och genom möjligheten att skapa naturreservat. Kommuner kan också ta tillvara och integrera stadsgröniska och ekosystemtjänster i urbana miljöer vid planering, byggande och förvaltning i tätorter.

Genom att skydda natur säkerställs att en variationsrik natur med stor artrikedom bevaras. Skyddad natur bidrar också till att bevara flera viktiga ekosystemtjänster, såsom rening av luft och vatten. Ett annat viktigt syfte med att skydda natur handlar om att vi människor ska få tillgång till natur- och kulturupplevelser, nu och i framtiden. Tanum har nationellt sett en stor andel skyddad natur, främst tack vare de stora marina områdena som ingår i naturreservat, naturvårdsområden och nationalparken Kosterhavet. Hela 19,9 % av Tanums areal är skyddad. Det ovägda medelvärdet för kommuner år 2021 är 6,9 %. Tittar man på skyddad landareal och inlandsvatten ligger Tanums kommun under snittet för riket. I Tanum finns fyra kommunala naturreservat på tillsammans cirka 26 hektar.

I augusti anställde Tanums kommun en kommunekolog för att arbeta strategiskt och samordna naturvårdsfrågor. Tjänsten är nyinrättad och placerad under miljö- och byggnadsförvaltningen. Den strategiska delen innebär att lyfta och integrera frågor som biologisk mångfald, grönstruktur och ekosystemtjänster på en förvaltningsövergripande nivå. I arbetsuppgifterna ingår också koordinering av kalkning, vattenprovtagning och LONA-projekt.

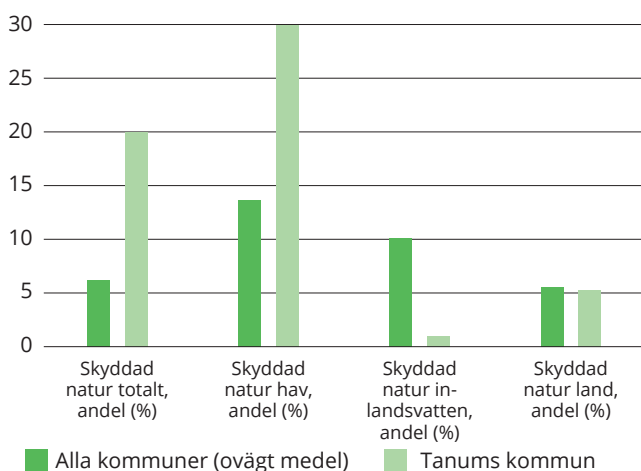
Under 2021 påbörjades ett naturvårdsprojekt på Raftön, där igenvuxna ängsmarker ska återställas. Klätta-Raftöns samfällighetsförening och Raftön södra ängens intresseförening är initiativtagare till detta

projekt och driver arbetet i samarbete med Tanums kommun med stöd från Länsstyrelsen genom LONA-bidrag. Efter en initial röjning av träd och sly under 2021 ansökte föreningarna om medel för att kunna fortsätta arbetet med att främja biologisk mångfald och att återskapa ett vackert kulturlandskap med ängar och hagar med betande djur. Projektet beviljades medel 2022 för fortsatt restaureringsarbete som kommer att pågå fram till 2024, därefter kommer föreningarna fortsätta att sköta markerna för att bevara områdets natur- och kulturvärden. Ytterligare ett LONA-projekt genomfördes under 2022. Projektet syftade till att skapa en våtmark på 600 kvadratmeter. Våtmarker stärker landskapets egen förmåga att hålla kvar och balansera vattenflöden och ökar tillskottet till grundvattnet. Syftet med projektet var också att gynna biologisk mångfald genom att förbättra förutsättningarna för groddjur, kräldjur, insekter, fåglar och kärlväxter.

Tanums kommun har påbörjat arbetet med en fördjupad översiktsplan för Fjällbacka och Grebbestad. Ett av den nya planens fokusområden är grönstruktur. I detta arbete tar man ett helhetsgrepp om natur och gröna ytor inom de två samhällena. Naturvärden, rekreationsområden och ekosystemtjänster ska kartläggas och information kommer även att samlas in genom medborgardialog.

Den fördjupade översiktsplanen kommer att resultera i ett digitalt verktyg. Informationen som samlas in kommer att läggas i olika lager i en karta. Genom att lägga lager på varandra i kartan visas på ett enkelt sätt vilka platser som får de högsta värdena. Många höga värden på varandra, till exempel en rödlistad art och populärt rekreationsområde, kan hjälpa till att styra exploatering till andra mer lämpliga platser. Förutom att det innebär ett skydd av arter och rekreation spar det också tid och resurser för entreprenörer då oväntade stopp i byggprocessen kan undvikas.

Skyddad natur areal 2021 (%)

”Ekosystemtjänster är alla produkter och tjänster som ekosystemen ger människan och som bidrar till vår välfärd och livskvalitet”. Naturvårdsverkets definition av ekosystemtjänster.

Begreppet används för att skapa förståelse för att människors överlevnad och välmående är beroende av de tjänster som ekosystemen ger. Exempel på ekosystemtjänster är bland annat vattenrening, råvaror, mat, pollinering, friluftsliv och fotosyntes.

MÅL 16: FREDLIGA OCH INKLUDERANDE SAMHÄLLEN

Främja fredliga och inkluderande samhällen för hållbar utveckling, tillhandahålla tillgång till rättvisa för alla samt bygga upp effektiva, och inkluderande institutioner med ansvarsutkrävande på alla nivåer.

Fredliga samhällen och frihet från våld utgör både ett mål och ett medel för hållbar utveckling. Inkluderande, ansvarsfulla och rättvisa institutioner är grunden för en god samhällsstyrning fri från konflikter, korruption och våld. Alla människor är lika inför lagen och ska ha tillgång till rättvisa och möjligheter att utöva inflytande och ansvarsutkrävande över beslutsfattande.

Under 2022 genomfördes ett riksdagsval i Sverige, i Tanums kommun låg valdeltagandet på 86 % i Tanums kommun. I riket var det 84 %. I valet till kommunfullmäktige var valdeltagandet i Tanum 84 % vilket var något högre än valdeltagandet i riket där det låg på 81 %. Valdeltagandet påverkas av bakgrundsfaktorer som utbildningsnivå, inkomstnivå, sysselsättning och etnisk bakgrund. Generellt är valdeltagandet större hos personer med hög utbildning, hög inkomst, har ett arbete eller är födda i Sverige. Även kön och ålder har betydelse för valdeltagandet då kvinnor generellt sätt röstar i större utsträckning än män och valdeltagandet är lägre hos de yngsta och äldsta i befolkningen.

Människors upplevda trygghet är en viktig del för att uppnå målet om fredliga och inkluderande samhällen. Tanums bostäder har vid sex tillfällen genomfört trygghetsvandringar i tre av kommunens orter Fjällbacka, Grebbestad och Tanumshede. Vid trygghetsvandringarna har man undersökt om det finns mörka stråk eller platser som behöver åtgärdas samt att allt är helt och rent i bostadsområdena. Tanums bostäders målsättning är att öka känslan av trygghet. På Tanumshedes lokala fritidsgård Ungdomens Hus hölls under

2022 en demokratidag där ca 40 ungdomar tillsammans med 20 tjänstemän och politiker möttes för att diskutera hur det kan bli bättre att vara Ung i Tanum. Dagen resulterade i ett flertal handlingsplaner och vid utvärderingen framkom en gemensam efterfrågan hos deltagarna om fler arenor där ungdomar och vuxna kan mötas för att utveckla ungdomsfrågorna.

Kommunen genomförde under 2022 en riktad insats för att hantera en problematik med eldningsförsök och skadegörelse i skollokaler och skolbussar. Till detta ska läggas flera eldningsförsök på andra platser. Situationen har lett till ökad otrygghet och oro bland de yngre invånarna i kommunen. Under hösten 2022 startades en ungdomsbrandkår på Tanumskolan där intresserade elever från årskurs 9 deltar. Ungdomsbrandkåren ska bland annat hjälpa till med förebyggande arbete i skolan, ha koll på utrymningsvägar och hur man använder en brandsläckare.

Tanum redovisar för året 2022 en minskning i antalet anmälda våldsbrott per 1 000 invånare, vid jämförelse med tidigare år. Tanum ligger fortsatt under medianvärdet för riket och kommuner med liknande invånarantal. Statistiken om anmälda våldsbrott belyser brottsligheten utifrån de brott som anmälts. Kategorin våldsbrott inkluderar flera olika brottstyper. Vid tolkning av statistiken bör det tas hänsyn till enstaka anmälningar med ett stort antal brott kan ge upphov till årliga variationer i statistiken. Även enskilda händelser kan tillfälligt påverka statistiken under vissa år.

Valdeltagande i riksdagsvalet

År	2022	2018	2014	2010
Tanum	86	88	86	82
Riket	84	87	86	84

Källa: Kolada, N05403.

Antal anmälda våldsbrott per 1 000 invånare

År	2022	2021	2020	2019	2018
Tanum	5,5	5,9	6,1	7,0	6,5
Riket	9,7	9,8	9,9	10,7	10,9
Kommuner med 10 000–14 999 invånare	8,1	7,9	8,0	8,0	8,3

Källa: Kolada U07418.

Under hösten 2022 startades en ungdomsbrandkår på Tanumskolan där intresserade elever från årskurs 9 deltar. Ungdomsbrandkåren ska bland annat hjälpa till med förebyggande arbete i skolan, ha koll på utrymningsvägar och hur man använder en brandsläckare.

MÅL 17: GENOMFÖRANDE OCH PARTNERSKAP

Stärka genomförandemedlen och revitalisera det globala partnerskapet för hållbar utveckling.

Mål 17 handlar bland annat om att mobilisera och omfördela resurserna mellan världens rikaste och fattigaste länder. Kommuner och regioner bidrar till målluppfyllelse av de globala målen hemmavid, men också i andra länder genom att upphandla varor som är producerade utomlands. Genom att genomföra medvetna upphandlingar kan kommuner och regioner bidra positivt till agendan även utanför landets gränser.

Tanums kommun antog en ny inköps- och upphandlingspolicy 2021. I den formuleras följande ställningstagande, helt i linje med Agenda 2030: "Tanums kommun ska verka för en långsiktigt hållbar utveckling i samhället genom att upphandla varor, tjänster och byggtreprenader som bidrar till en god livsmiljö och har en begränsad påverkan på klimatet och liten negativ miljöpåverkan. Kommunens konsumtion ska inte bidra till barnarbete, undermåliga arbetsförhållanden eller töra på ändliga naturresurser. Detta ska göras genom att i upphandlingar och vid inköp ställa krav på hållbarhet när det gäller de ekologiska, sociala och ekonomiska aspekterna."

Tanums kommun samarbetar med andra kommuner i upphandlingar. I samordningen ges bland annat bättre möjligheter att ställa hållbarhetskrav och att arbeta med synliggörande och uppföljning av dessa. Kommunerna Lysekil, Munkedal, Sotenäs, Strömstad och Tanum i norra Bohuslän har ett tätt samarbete inom upphandling. Tillsammans med Trollhättan, Uddevalla och Vänersborg ingår kommunerna i norra Bohuslän också i samarbetsgruppen VästUpp.

Tanums kommun deltar också i upphandlingar genom Adda Inköpscentral, som ägs av SKR (Sveriges kommuner och regioner). Adda Inköpscentral har en hållbarhetsavdelning som säkerställer att hållbarhet väger tungt i alla avtal. De tillhandahåller också tjänsten Hållbarhetskollen där upphandlaren kan följa upp att leverantörerna uppfyller krav som ställts i upphandlade avtal.

Inloppet, Grebbestad

REFERENSER

Länkar kontrollerade 2023-06-08

Brottsförebyggande rådet.

<https://bra.se/>

Diskrimineringsombudsmannen. Diskrimineringsgrunderna.

<https://www.do.se/om-diskriminering/skyddade-diskrimineringsgrunder/>

Folkhälsomyndigheten.

<https://www.folkhalsomyndigheten.se/>

Glokala Sverige. Arbetsbok – agenda 2030.

<https://fn.se/glokalasverige/arbetsmaterial/>

Globala målen. United Nations Development Programme (UNDP).

<https://www.globalamalen.se/>

Kolada. Den öppna och kostnadsfria databasen för kommuner och regioner.

www.kolada.se

Naturvårdsverket

www.naturvardsverket.se

Sveriges kommuner och regioner.

<https://skr.se>

Upphandlingsmyndigheten.

<https://www.upphandlingsmyndigheten.se/>

Kommunala planer och styrdokument

Vision och verksamhetsmål.

<https://www.tanum.se/kommunpolitik/planerochstyrdokument/visionochverksamhetsmal.4.7664b4813898b7df9844e16.html>

Folkhälsoplan 2022

<https://www.tanum.se/download/18.50faa6ef17db8153b2aaa5da/1640161818357/Folkh%C3%A4lsoplan%202022.pdf>

Klimat- och miljöstrategi 2020-2024

<https://www.tanum.se/download/18.29bde0b1171537ea620dbcc5/1587128543377/Klimat-%20och%20milj%C3%B6strategi.pdf>

Översiktsplan 2030

<https://www.tanum.se/boendemiljoinfrastruktur/kommunensplanarbete/oversiktsplan/oversiktsplan2030.4.7664b4813898b7df9844f96.html>

Blå översiktsplan – En fördjupad översiktsplan för havsresurserna i norra Bohuslän.

<https://www.tillvaxtbohuslan.se/bla-op/wp-content/uploads/sites/4/2018/09/Final-folder-BI%C3%A5-%C3%96P-1.pdf>

Handlingsplan för jämställdhetsintegrering 2020–2023.

Kompetensförsörjningsstrategi 2021–2024.

Policy för inköp och upphandling

Rese- och mötespolicy

Samverkansavtal mellan Tanums kommun och polismyndigheten Västra Fyrbodalen 2021–2022.

Medborgarlöften 2021–2022 mellan Polismyndigheten och Tanums kommun.

Kommunövergripande strategi mot våld i nära relationer för Tanums kommun 2020–2024.

Naturvårdsprogram för Tanums kommun, 2011

Hållbarhetsredovisningen är framtagen av Lillan Fahlstedt, folkhälsosstrateg och Lilla Gunnarsson, miljöstrateg i dialog med representanter från kommunkoncernens förvaltningar och bolag.

Foton: Robert Dahlberg, Anders Nils, Tanums kommun och Mostphotos, där ej annat anges.

Produktion och tryck: Risbergs Information & Media AB

Upplaga: 60 ex

Utgåva: Juni 2023

